

KS Arbetsutskott

2026-04-13

§ 90

Samråd över LIFE-projekt gällande Tikens utlopp samt Hållsdammen

KS/2024:224

Beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att godkänna samrådshandlingar.
2. Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att besluta att genomföra samråd enligt nedanstående tidplan inför ansökan om nya vattendomar för Tikens utlopp och Hållsdammen.

Sammanfattning av ärendet

Det pågående projekt som Tingsryds Kommun hanterar drivs inom ramarna för Improving Aquatic LIFE; ett EU-finansierat initiativ där mindre projekt drivs av kommuner och Länsstyrelsen runt om i landet. Delprojektet i Bräkneåns vattensystem har till syfte är att förbättra vattenkvalitet och öppna upp idag blockerade vandringsvägar för fisk samt övrig akvatisk fauna.

Vid Tikens utlopp planeras en nedtrappning av befintlig åfåra ersätta det befintliga dämnet. I anslutning till Hållsdammen planeras ett omlöp/ny åfåra, vilken samtidigt möjliggör bevarande av den kulturmiljö som återfinns här. Åtgärden vid Hållsdammen innebär även en omledning av nuvarande kulturstig med tillkommande gångbro över den nya åfåran. Tekniska förvaltningen undersöker möjlighet till förvärv av mark för att få rådighet och underlätta underhåll av den yta som åtgärden kräver.

Åtgärderna är två av de som vår upphandlade konsult Ekologigruppen föreslår tillsammans med ett flertal mindre biotopvårdsåtgärder söderut längs Bräkneån. För dessa två huvudåtgärder i projektet krävs en ändring av befintlig vattendom som Tingsryds Kommun ansvarar för idag. Inför ansökan om ändring av vattendom krävs det att samråd hålls med berörda parter.

Samrådstiden inleds under vecka 19. Processen består i utskick till samråds-krets samt Länsstyrelse, annonsering i dagstidningar samt publicering av samrådsunderlag på Tingsryds Kommuns hemsida. En e-tjänst för inhämtande av synpunkter kommer även att finnas tillgänglig under samrådstiden som pågår fram till vecka 26.

Samma informationstext som i beslutsunderlaget kommer att användas vid publicering på hemsidan, en förkortad version med hänvisning till

Justerare

Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk.
(jorwjj)
Comfact Signature Referensnummer: 322256SE

Utdragsbestyrkande

KS Arbetsutskott

2026-04-13

§ 91 fortsättning

hemsidan kommer att användas i dagstidning. Observera att redogörelse av tidigare kontakter endast skickas med som bilaga till Länsstyrelsen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från vik. samhällsutvecklare
2. Samrådsunderlag - Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, anläggning av naturligt sjöutlopp i Tiken 2026-03-25
3. Samrådsunderlag - Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, anläggning av omlöp vid Hållsdammen 2026-04-06
4. Informationsbrev för samrådsgruppen Tiken utlopp 2026-04-07
5. Informationsbrev för samrådsgruppen Hållsdammen 2026-04-07
6. Redogörelse till länsstyrelsen av kontakter inför samråd Tikens utlopp 2026-03-26
7. Redogörelse till länsstyrelsen av kontakter inför samråd Hållsdammen 2026-03-26

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerare

Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk.
(jorwjj)
Comfact Signature Referensnummer: 322256SE

Utdragsbestyrkande

Samrådsunderlag

Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, anläggning av omlöp vid Hållsdammen, Tingsryds kommun

Beställning: Tingsryds kommun
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 06 april 2026
Uppdragsansvarig: Filip Hvitlock
Medverkande: Aleksander Jaworowski
Intern granskning av rapport: Filip Hvitlock 2026-02-15
Foton: Om inget annat anges: Ekologigruppen
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 11194
Bild på framsidan från Hållsdammen, befintlig dammbyggnad.

EKOLOGI GRUPPEN

Co-funded by
the European Union

Åsikter som uttrycks är endast författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller CINEAS. Varken Europeiska unionen, CINEA eller andra medfinansierare kan hållas ansvariga för dem.

Innehåll	
Inledning	5
Bakgrund	5
Avgränsning	5
Administrativa uppgifter	6
Beskrivning av den planerade verksamheten	7
Lokalisering	7
Höjd- och plansystem	7
Befintlig anläggning	8
Tillstånd och vattendomar	10
Fastighetsförhållanden	10
Planerad verksamhet	10
Områdesbeskrivning och förutsättningar	12
Hydrologiska förutsättningar	12
Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer (MKN)	14
Områdesskydd	14
Kulturmiljö	15
Naturvärden	16
Rekreativsvärden	17
Effekter och påverkan	18
Effekter av arbetenas genomförande	18
Hydrologiska effekter	19
Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer	20
Skyddade och hotade arter	20
Områdesskydd	21
Kulturmiljö	22
Naturvärden	22
Rekreation och friluftsliv	23
Enskilda intressen	23
Bedömning av betydande miljöpåverkan	23
Förslag på avgränsning - förenklat underlag	24
Nollalternativ	24
Förslag till samrådskrets	25
Myndigheter och offentliga aktörer	25

4

Samrådsunderlag
Slutversion
06 april 2026

Intresseorganisationer näringsverksamheter	och 25
Samfälligheter och fastigheter angränsande planerad verksamhet samt dämningsområdet	25
Referenser	26

Inledning

Bakgrund

Vid Nytorp har kvarnverksamhet en lång historia, med belägg för att en damm och kvarn funnits på platsen sedan 1700-talet (Länsstyrelsen Blekinge, 2017). Aktiv kvarnverksamhet upphörde dock under 1900-talets andra hälft, och på grund av dammens slitna skick köptes den upp och renoverades av Tingsryds kommun på 1970-talet (DVA 44/1977).

Den nu befintliga dammen uppehåller platsen kulturhistoriska läsbarhet genom att bevara dammspegeln uppströms och rama in kvarngrunderna som fortfarande finns kvar. Den utgör dock även ett definitivt vandringshinder för alla förekommande fiskarter och annan akvatisk fauna i Bräkneån.

För att åtgärda detta planerar Tingsryds kommun att anlägga ett omlöp på dammens västra sida som tillåter akvatisk fauna att passera fritt, utan att fornlämningen och den skyddsvärda kulturmiljön påverkas negativt.

För att säkerställa att det alltid finns vatten i omlöpet som möjliggör fiskpassage behöver dess tröskelnivå läggas något lägre än det befintliga dammkrönet, vilket leder till en mindre sänkning av vattenstånden uppströms.

Detta samrådsunderlag avser att redovisa den planerade verksamheten och dess syften, samt att redovisa de väsentliga konsekvenser och miljöeffekter som följer av den.

Avgränsning

Samrådet avser planerade åtgärder med anläggning av omlöp vid Hållsdammen, Bräkneån.

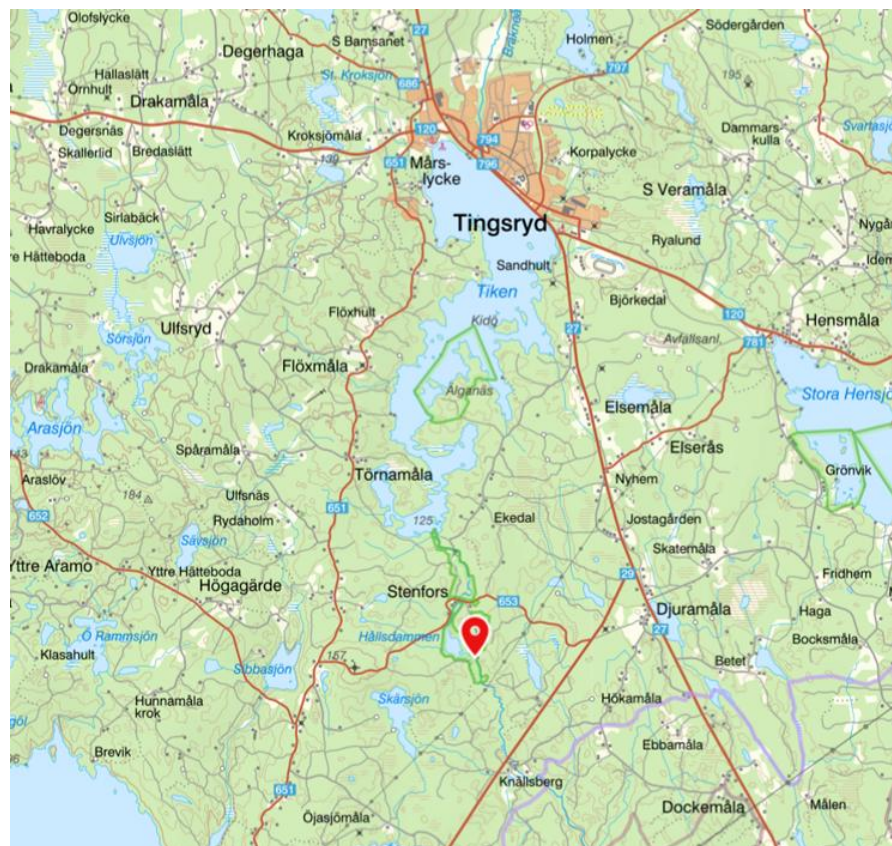
Administrativa uppgifter

Verksamhetens läge (SWEREF 99 TM)	N 6256837 E 498162
Fastigheter	TINGSRYD BRÄKEN 1:8 TINGSRYD BRÄKEN 1:1
Sökande	Tingsryds kommun
Adress och organisationsnummer	Tingsryds kommun Box 88 362 22 Tingsryd Organisationsnummer: 212000-0621
Kontaktperson Tingsryds kommun	Karin Bååth Näringslivs- och samhällschef, Tingsryds kommun Tel vxl: 0477 – 441 00 E-post: karin.baath@tingsryd.se
Tillsynsmyndighet	Länsstyrelsen Kronoberg 351 86 VÄXJÖ kronoberg@lansstyrelsen.se Telefon 010-223 70 00

Beskrivning av den planerade verksamheten

Lokalisering

Hållsdammen är belägen ca 3 km nedströms Tikens utlopp till Bräkneån vid Nytorp. Anläggningens koordinater i SWEREF 99 TM är N 6256837, E 498162 (figur 1).

Figur 1. Lokalisering för planerad verksamhet

Höjd- och plansystem

Nivåer är uppmätta med hjälp av en RTK-GPS vilket medför en noggrannhet på ca +/- 3 cm. Samtliga nivåer anges är angivna i RH00 om inget annat anges.

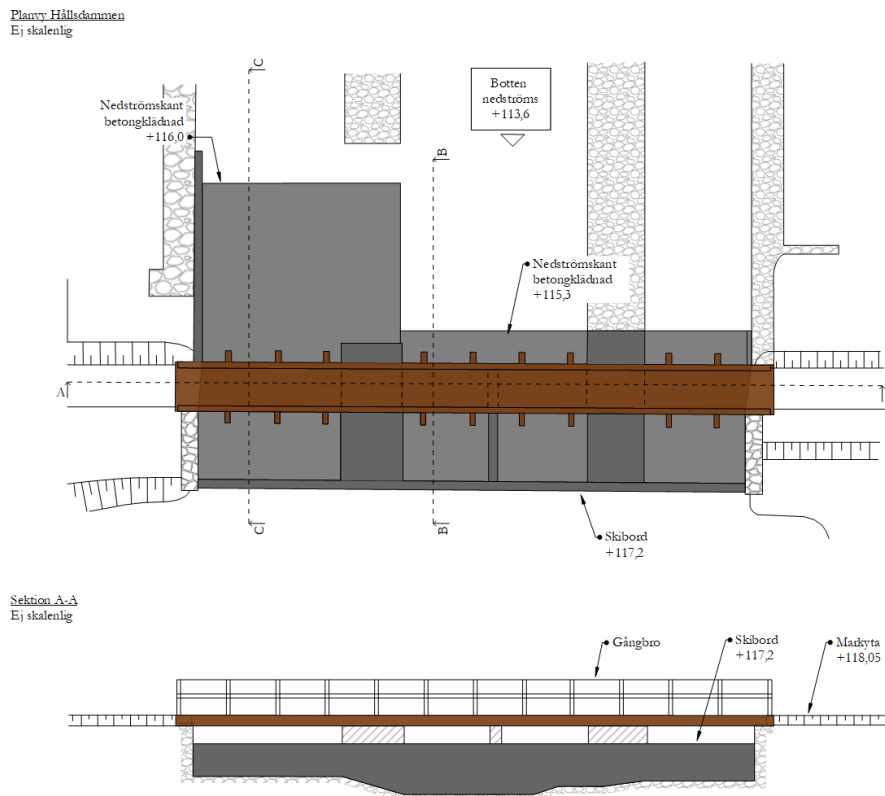
Som konvertering från höjdsystem RH00 till RH2000 kan följande användas:
 $RH00 + 0,10 \text{ m} = RH2000$.

Figur 3. Hållsdammens dammkrön.

Figur 4. Hållsdammens nedströmssida med kvarngrunder utgörande formlämningar.

Figur 5. Hållsdammen, plan och tvärsektion.

Tillstånd och vattendomar

Befintlig anläggning har tillstånd enligt dom i mål VA 8/1977 (DVA 44/1977).

Tillståndet gav rätt att renovera en befintlig äldre damm på platsen till nuvarande utformning. Utrivning av dåvarande ålkistor och stötbotten av plank. Nytt dammkrön på nivå +117,2 med bredd 16,8 m. Landfästen pågjutna upp till nivå +118,5.

Då anläggningen fungerar som en fast skibordsdamm utan möjligheter till reglering fastslogs i domen att inga vattenhushållningsbestämmelser behövde formuleras.

Fastighetsförhållanden

Hållsdammen är anlagd över två fastigheter: Tingsryd Bräken 1:8 samt Tingsryd Bräken 1:1. Dämmets östra landfäste angränsar till Tingsryd Bräken 1:5.

Planerade arbeten ämnas genomföras till sin helhet på fastigheten Tingsryd Bräken 1:1 till följd av fornlämningens utbredning samt höjdförhållanden.

Planerad verksamhet

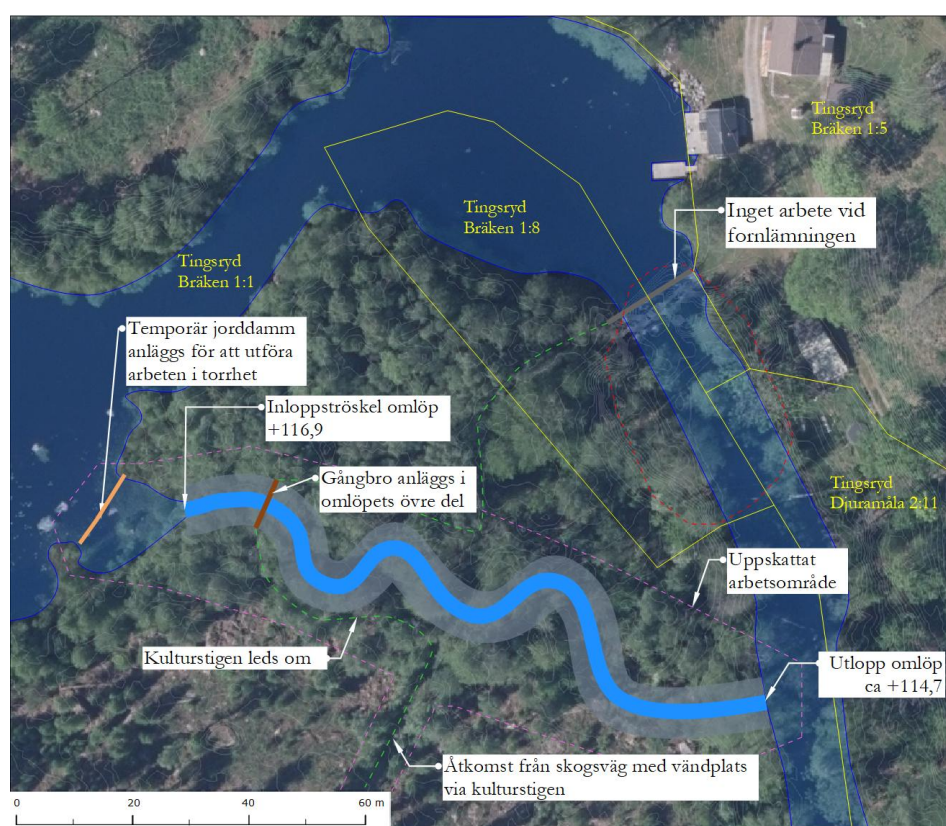
Tingsryds kommun planerar att anlägga ett omlöp väster om Hållsdammen för att åtgärda konnektivetsproblematiken som anläggningen orsakar (figur 6).

Omlöpet anläggs med inloppströskel ca 80 m väster om befintligt dämmeskrön. Inloppströskeln läggs på nivå ca +116,9 med en dubbelt trapetsformad vattenfåra. Detta säkerställer att omlöpets vattenbehov tillfredsställs före vatten rinner över hållsdammen vilket säkerställer god fiskpassage även vid låg vattenföring.

Omlöpet ges ett meandrande lopp, total längd ca 120 m och medellutning cirka 2%, lokalt högre dock maximalt 2,5%.

En bro anläggs i omlöpets övre del för besökares möjlighet att nå kvarnanläggningen.

Bilaga 1-5 visar ritningar på befintlig anläggning och planerat omlöp.

Figur 6. Planvy över planerad verksamhet.

Genomförande

Åtkomst sker från Bräkneåns västra sida. Omlöpet grävs i torrhet genom exempelvis en jorddamm som anläggs temporärt. För att bereda plats för omlöpet kommer viss trädfällning inom arbetsområdet ske, samt viss flytt av större stenblock som förekommer i terrängen. För att erosionssäkra omlöpet kommer en del sten behöva tillföras. Tillfart sker förslagsvis via kulturstigen och uppställning av arbetsmaskiner på vändplats i anslutning till anläggningen (figur 8).

Skötsel av anläggningen

Tingsryds kommun är idag verksamhetsutövare och har skötselansvar för anläggningen, som idag består av dämnet. Detta skötselansvar kommer fortsatt åvila kommunen. Planerat omlöp blir en del av anläggningen och Tingsryds kommun kommer därmed ha skötselansvar för både dämnet och omlöpet.

Tidplan

Tingsryds kommun avser att skicka in handlingar till Mark- och Miljödomstolen under 2026 och om möjligt genomföra entreprenad under 2027. Skulle processen fördröjas genomförs entreprenad istället under efterföljande år.

Områdesbeskrivning och förutsättningar

Hydrologiska förutsättningar

Vattenföring

Vattenföringen vid Hållsdammen har inhämtats från SMHI S-HYPE för område med subid 823 (SMHI, 2026). Hållsdammen ligger ca 3 km nedströms delområdets slut. Då det inte tillkommer några betydande biflöden på sträckan har flödesvärden från SMHI inte modifierats. Karakteristiska flöden anges i Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Karakteristiska flöden vid Hållsdammen (SMHI, 2026).

Karakteristiskt flöde	Vattenföring (m ³ /s)
HHQ*	18
HQ50	9,61
HQ10	7,76
MHQ	5,87
MQ	1,76
MLQ	0,12

* enl. VA 8/1977

Vattenstånd

Karaktäristiska vattenstånd i Hållsdammen visas i Tabell 2 och har beräknats utifrån befintligt dämme samt karaktäristiska flödesnivåer. Total amplitud i dammen mellan dammbyggnadens krön och nivån vid HHQ är ca 0,7 m.

Tabell 2. Beräknade karaktäristiska nivåer i Hållsdammen vid dess utlopp.

Karaktäristiskt flöde	Vattenstånd i Hållsdammen
HHQ	+117,89
HQ50	+117,66
HQ10	+117,59
MHQ	+117,53
MQ	+117,34
MLQ	+117,22

Begreppsförklaring för karaktäristiska vattenföringar och vattenstånd

Begreppen nedan avser statistiska vattenföringar.

LLQ – Lägsta förekommande vattenföring

MLQ - Medellåg vattenföring - Medelvärde på de enskilda årens lägsta värden på vattenföringen.

MQ - Medelvattenföring - Medelvärde på vattenföringen

MHQ - Medelhög vattenföring - Medelvärde på de enskilda årens högsta värde på vattenföringen

HQ50 - 50-årsflöde - Värdet för den högsta vattenföringen under en 50-årsperiod. Annan siffra kan sättas för annan förekomsttid (år) – HQ10, HQ25 m.fl.

HHQ – Högsta vattenföringen – beräknad eller uppmätt

Begreppen nedan avser statistiska vattenstånd.

LLW – Lägsta förekommande vattenstånd – inträffar då flödet är LLQ

MLW – Medellågvattenstånd – inträffar då flödet är MLQ

MW – Medelvattenstånd – inträffar då flödet är MQ

MHW – Medelhögvattenstånd – inträffar då flödet är MHQ enligt ovan

HW50 – Vattenstånd då flödet är HQ50

Vattenförekomster och miljökvalitetsnormer (MKN)

Den planerade verksamheten berör endast vattenförekomsten Bräkneån: Lillån – Tiken (WA45319655) med kvalitetskrav att uppnå god ekologisk status år 2033. Bräkneån: Lillån – Tiken är en ca 12 km lång ytvattenförekomst som sträcker sig från Tikens utlopp till Bräkneåns sammanflöde med Lillån direkt uppströms Bälganet.

Idag är den bedömda ekologiska statusen för vattenförekomsten dålig. För aktuell vattenförekomst är det kvalitetsfaktorerna fisk, konnektivitet och hydrologisk regim som har måttlig eller sämre status. Övriga kvalitetsfaktorer som klassats visar god eller hög status.

Statusen för kvalitetsfaktorn fisk är dålig i Bräkneån: Lillån-Tiken. Bedömningen baseras på fiskindexet VIX som mäter allmän påverkan. Föreslagna åtgärder i VISS är bland annat:

- åtgärder som gör det möjligt att passera onaturliga vandringshinder för de arter som historiskt har kunnat passera platsen,
- åtgärder för att ta bort de av människan skapade strukturer som dämmer in viktiga strömsträckor,
- restaurering av rensade vattendragssträckor för att återskapa lek och uppväxtområden,
- restaurering av rensade bestämmande sektioner för att återskapa en naturlig nivå för vattendragets botten.

Statusen för kvalitetsfaktorn konnektivitet i uppströms och nedströms riktning är klassad som dålig till följd av fem vandringshinder inom vattenförekomsten, varav tre klassas som definitiva vandringshinder för mört och öring. Hållsdammen utgör ett av dessa vandringshinder.

Hydrologisk regim klassas som måttlig till följd av parametern Specifik flödesenergi i vattendrag. 28,5 % av vattenförekomsten bedöms vara påverkad av mänsklig aktivitet och vattendragsfårans bredd och djup avviker jämfört med referensförhållandet.

Morfologiskt tillstånd klassas som god även om parametrarna vattendragsfårans form och vattendragsfårans kanter klassas som måttlig och strukturer i vattendraget klassas som otillfredsställande. Detta eftersom den sammanvägda statusen för vattenförekomsten fortfarande uppnår God status.

Områdesskydd

Planerad verksamhet ligger inom naturreservatet Stenfors. Bräkneån utgör även ett skyddat vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken (Naturvårdsverket, 2026). Området omfattas även av strandskydd.

Strandskydd

Planerad verksamhet ligger inom område för strandskydd.

Strandskydd gäller vid havet, vid insjöar och vattendrag i hela landet. Strandskyddet finns till för att allmänheten ska ha tillgång till strandområden

och för att bevara goda livsvillkor för djur och växter. Det skyddade området är i vanliga fall 100 meter från strandkanten, både in på land och ut i vattnet.

Stenfors naturreservat

Syftet med naturreservatet Stenfors är att bevara och restaurera ett område med ädellövskog i anslutning till Bräkneån (Länsstyrelsen Kronoberg, 2010). Livsmiljöer ska bevaras och utvecklas för växter, djur, svampar och lavar som är knutna till äldre ädellövskog och lövrika blandskogar med gamla och ihåliga träd samt hög andel död ved.

Syftet med reservatet är också att bevara och restaurera en god vattenmiljö för de arter som är knutna till Bräkneån samt att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i den hävdade träd- och buskbärande gräsmarken kring ruinerna av Stenfors bruk. Naturreservatet ska även främja allmänhetens möjligheter till friluftsliv, natur- och kulturupplevelser.

Reservatet ska bland annat bevara kulturhistoriska och friluftsvärden, där utvalda kultur- och fornlämningar ska synliggöras och lyftas fram.

Natura 2000

Cirka 2,7 km nedströms åtgärdssträckan finns Natura 2000-området Bräkneån (Områdeskod: SE0410168). Öring, flodpärlmussla, tjockskalig målarmussla, hårklomossa och utter anges som utpekade arter.

Skyddade vattendrag

Bräkneån med tillhörande käll- och biflöden skyddas enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Detta innebär att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras.

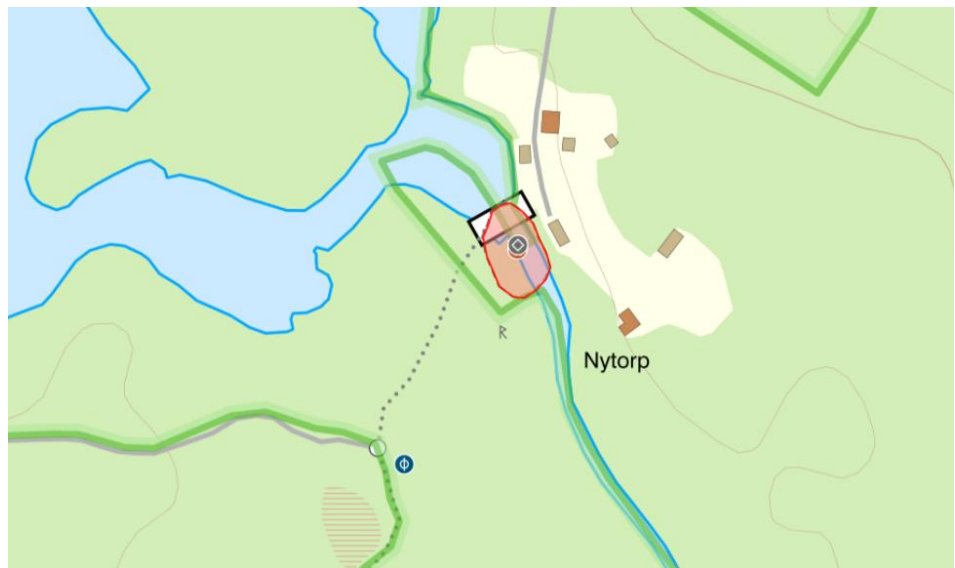
Nationellt värdefulla vatten

Inom arbetet med miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag, har Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet tillsammans med länsstyrelserna sammanställt områden med Sveriges mest värdefulla sötvattensmiljöer. Bräkneån nedströms Tiken till länsgränsen mot Blekinge är klassat som värdefulla vatten med avseende på natur (Länsstyrelsen Blekinge, 2021).

Kulturmiljö

Fornlämningar

Nedströms själva dammkroppen finns lämningar av de äldre kvarnbyggnaderna vilka klassas som fornlämningar (RAÄ.se, 2026). I rapporten *Vattenanknutna kulturmiljöer vid Bräkneån* bedöms i stort sett hela anläggningen vara värdebärande, då både dammkroppen med dess äldre fundament, gårdsmiljön, äldre kvarngrunder samt den uppdämda miljön listas som värdebärande (Länsstyrelsen Blekinge län, 2017). Se fornlämningsområde i figur 7.

Figur 7. Utsnitt från fornsok.se utvisande utbredningen för fornlämningsområdet vid Hållsdammen. Notera även kulturstigen (punkt-linje) från vändplats sydväst om anläggningen.

Kulturstig

En kulturstig löper från en vändplats ca 110 m sydväst om anläggningen. Stigen är anlagd för att ge besökare möjlighet att ta sig till fornlämningen. Se figur 7.

Naturvärden

Hotade och skyddade arter

I Bräkneån i anslutning till den planerade verksamheten finns följande hotade och skyddade arter kopplade till akvatiska miljöer (SLU, 2026a) – se Tabell 3.

Tabell 3. Hotade och skyddade arter i Bräkneån.

Art	Rödlistning	Övrig skyddsstatus
Flat dammussla	Nära hotad	
Lake	Sårbar	
Utter	Nära hotad	Artskyddsförordningen

Fisk och bottenfauna

Tillgänglig provfiskedata samt miljödata från SLU ger att följande fiskarter och bottenfauna förekommer i Bräkneån, mellan Tiken och Knällsberg (SLU, 2026b) (SLU, 2026c). Fiskarternas vandringsbenägenhet enligt *Fiskvandring – arter, drivkrafter och omfattning i tid och rum* (Näslund, Degerman, Calles, & Wickström, 2013). Se Tabell 4.

Tabell 4. Kända fiskarter och bottenfauna och deras vandringsbenägenhet.

Art	Vandringsbenägen
Abborre	JA
Björkna	JA
Braxen	JA
Bäcknejonöga	JA
Gädda	JA
Gös	JA
Lake	JA
Löja	NEJ
Mört	JA
Sarv	JA
Signalkräfta	-
Flat dammussla	-
Vanlig dammussla	-

Fåglar

I närområdet till den planerade verksamheten har endast arterna forsärla och strömstare rapporterats som lever i anslutning till vatten. Övriga fåglar som rapporterats är inte knutna till vattenmiljöer (SLU, 2026a).

Rekreativvärden

Fiske

Fisket i Tiken och Bräkneån ner till Knällsberg förvaltas av Tikens FVOF (iFiske, 2026). Fisket tillgängliggörs till allmänheten via fiskekortsförsäljning.

Friluftsliv

Området runt Bräkneån hyser rika möjligheter till ett aktivt friluftsliv och lockar en stor mängd besökare, både inom land samt internationella turister. Den kulturstiga som löper över bron till Hållsdammens utlopp är en indikator på att området har ett rekreativt värde för allmänheten.

Effekter och påverkan

I följande kapitel beskrivs bedömd påverkan av den planerade verksamheten.

Effekter av arbetenas genomförande

För att genomföra den planerade verksamheten kommer en temporär påverkan att uppstå inom arbetsområdet. Arbeten kommer genomföras med en kombination av maskinellt och manuellt arbete. Tillfart kommer troligen att ske från dämmets västra sida, där det finns skogsväg och vändplats. Detta innebär att inget behov att korsa vattendraget uppstår.

Generellt bedöms störst potentiell påverkan uppstå genom grumling, varför arbeten utförs under period med låg vattenföring. Särskilt grumlande moment som schaktning av omlöpet genomförs i torrhet. Vattenföring i Bräkneån nedströms arbetsområdet säkerställs primärt genom dämning uppströms schaktområdet. Är detta inte tillräckligt sker förbiledning av vatten med pumpning, hävert eller liknande don. Viss biotopvård och blockjustering i omlöpet och eventuellt utanför dess mynning i Bräkneån behöver genomföras efter att torrläggning upphört för att säkerställa anläggningens funktion.

Följande försiktighetsmått ska vidtas för att minimera arbetsföretagets påverkan:

- Arbeten som riskerar att medföra grumling i vattendraget ska begränsas till perioder med flöde under MQ
- Arbetet ska i största möjliga utsträckning utföras i torrhet.
- Av hänsyn till groddjur, fågelhäckning och risk för höga flöden ska arbete i vattenområdet ske under perioden 1/7 – 31/10
- Beredskap ska finnas så att spridning av drivmedel och hydraul-, kylnings- och smörjprodukter förhindras i händelse av olycka eller läckage från maskiner och arbetsredskap. Drivmedel och hydraul-, kylnings- och smörjprodukter som är så skonsamma för vattenmiljön som möjligt ska användas.
- Vatten från eventuell läns-pumpning ska infiltreras på vegetationstäkt yta (gäller inte vatten som pumpas förbi vattenområdet).
- Material som tillförs botten får inte riskera att skada fisk eller bottenlevande organismer. Om till exempel sprängsten används där den kan innebära sådan risk, måste den vara behandlad så att skarpa eggars trubbs av, eller täckas över.

Materialhantering

Jord- och stenmaterial från utschaktning av omlöpet ska i läggas upp i anslutning till omlöpet, men ovan högsta vattennivå. Delar av urschaktat material kan återanvändas för att bygga upp bottenstrukturen i omlöpet.

Tillfört material för bottenuppbyggnad och erosionssäkring ska bestå av endast natursten, naturgrus och sand.

Påverkan på omgivande mark- och vattenmiljöer vid schaktning och fyllning bedöms vara obefintlig med vidtagna försiktighetsmått och skyddsåtgärder.

Hydrologiska effekter

Åtgärden är utformad för att säkerställa möjligheten för fisk att passera vid samtliga vattenföringar utan att göra en kraftig avsänkning av dammen.

Vattenföring

Vattenföringen i Bräkneån kommer inte att påverkas av den planerade verksamheten eftersom inget reglerande verksamt kommer att uppstå.

Vid flöden upp till ca 0,15 m³/s kommer allt vatten rinna genom omlöpet. Åsträckan mellan omlöpets mynning och befintligt dämme kommer då vara blöt, men inte vattentransporterande. Vid MQ (1,76) kommer ca 50% av vattnet rinna genom omlöpet och resten över dammkrönet. Dammens bredd gör dock att anlockningseffekten för fisk till omlöpet blir tydlig.

Vattenstånd i Hållsdammen

Omlöpet, med sin något lägre tröskelnivå, kommer att leda till en sänkning av vattenståndet i Hållsdammen vid vissa karakteristiska flöden. Skillnaden blir som störst vid riktigt låga flöden (LLQ) då vattennivån kan närma sig den nya tröskelnivån för omlöpet, ca 0,3 m under det befintliga dämmets krönhöjd. Tabell 5 visar vattennivåer i Hållsdammen före och efter omlöpets anläggande.

Tabell 5. Nuvarande och framtida karakteristiska vattenstånd i Hållsdammen.

Karakteristiskt flöde	Nuvarande vattenstånd uppströms Hållsdammen	Framtida vattenstånd uppströms Hållsdammen	Skillnad mot nuvarande vattenstånd
Qmax	+117,9	+117,8	Sänkning med ca 0,1 meter
HQ50	+117,7	+117,6	Sänkning med ca 0,1 meter
MHQ	+117,5	+117,5	Ingen förändring
MQ	+117,3	+117,3	Ingen förändring
MLQ	+117,2	+117,1	Sänkning med ca 0,1 meter

Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer

Anläggningen av ett omlöp återskapar fullgod konnektivitet vid Hållsdammen Nytorp och är därmed ett kritiskt steg för att sträckan ska uppnå god konnektivitet, vilket även gynnar statusen för fisk och bottenfauna. Det kvarstår dock att även övriga vandringshinder på sträckan behöver åtgärdas.

Morfologiskt tillstånd och hydrologisk regim bedöms inte påverkas av den planerade verksamheten.

Skyddade och hotade arter

Planerad verksamhet innebär inga större förändringar för förekommande skyddade och hotade arter. Utter bedöms inte påverkas av den planerade verksamheten. Flat dammussla kan möjligen påverkas positivt av den förbättrade konnektivitet, både direkt samt indirekt genom en ökad spridning av värd fiskar. För att säkerställa att inga musselbestånd påverkas negativt av arbetets genomförande kommer arbetsområdet att inventeras på musslor för arbetets start, vilka vid påträffande kommer att flyttas till lämplig plats. Lake gynnas av den ökade möjligheten för spridning inom Bräkneåns vattensystem.

Områdesskydd

Strandskydd

Planerad verksamhet innebär en temporär påverkan på strandskyddet under arbetstiden, då arbetsområdet blir otillgängligt för både människor och djur. Påverkan upphör dock då åtgärderna är genomförda, efter det kvarstår ingen bestående påverkan på strandskyddet.

Dispens för arbete inom strandskydd kommer att sökas.

Stenfors naturreservat

Planerade åtgärder bedöms inte påverka naturreservatets syfte eller bevarande negativt. De värden som lyfts i anslutning till Hållsdammen och dess dämningsområde är den triviallövskog som växer runt dammen samt förekomst av fuktiga partier nedströms dammen som delvis översvämmas. Ingen av dessa påverkas nämnvärt av planerade åtgärder. Vid anläggningsarbetet kommer ett mindre antal träd behöva tas ner för åtkomst.

Området som omlöpet ska anläggas i saknar till stor del förna då vatten strömmar över svackan vid höga flöden och för med sig jord.

Planerade åtgärder gynnar arter som lyfts som prioriterade bevarandevärden: öring, forsärla och strömstare. Att öringen får möjlighet att passera förbi dammen förbättrar stammens livskraft då den får större möjligheter för födosök och reproduktion. Omlöpet skapar även en ny strömmiljö som både är lämpligt uppväxtområde för öring, samt är en lämplig lokal för födosökande strömstare och forsärla.

Den planerade åtgärden är även i linje med naturreservatets syfte att bevara och restaurera en god vattenmiljö.

Natura 2000-område

Planerad verksamhet bedöms inte påverka Natura 2000-området Bräkneån som ligger 2,7 km nedströms på kort sikt. På lång sikt kan planerad verksamhet tänkas ha en positiv påverkan primärt på öring med fri passerbarhet och tillförd strömvattenmiljö.

På kort sikt bedöms planerade åtgärder inte påverka flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla alls då vandringshinder finns nedströms (Knällsbergs kvarn), vilket hindrar etablering uppströms. I en framtid med åtgärdade vandringshinder kan planerad verksamhet antas ha positiva konsekvenser då ett fria vandringsvägar skapar förbättrade förutsättningar för återetablering.

Utter påverkas bedömningsvis inte av åtgärderna.

Härklomossa bedöms inte påverkas av planerad verksamhet då den inte påverkar översvämningsområden.

Skyddade vattendrag

Bräkneån med tillhörande käll- och biflöden skyddas enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Detta innebär att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras.

Planerade åtgärder berörs inte av skyddsområdet då den inte är kopplad till vattenkraftsverksamhet.

Nationellt värdefulla vatten

Området är utpekad för den starka förekomsten av utter. Utter påverkas potentiellt indirekt positivt av den planerade verksamheten då dess byte öring gynnas. Denna effekt är dock troligen marginell. I övrigt är den planerade verksamheten i linje med det underliggande syftet för *Nationellt värdefulla vatten* då åtgärden förbättrar förutsättningarna för akvatisk fauna i Bräkneån.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Den planerade åtgärden har valts för att det är den åtgärd som uppnår fri konnektivitet utan något fysiskt ingrepp på fornlämningen. Omlöpets lägre tröskel innebär att krönet på hållsdammen troligen kommer att torrläggas i under perioder med låg vattenföring. Detta är dock nödvändigt för att åtgärdens funktionalitet ska gälla under samtliga flödesförhållanden. Som en del av samrådsprocessen kommer en dialog föras med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för inhämtande av synpunkter på den planerade verksamheten.

Kulturstig

För att anlägga omlöpet behöver den befintliga kulturstigen brytas. Lämpligen leds den sedan om till en ny bro över omlöpet, i dess övre del. Förslagsvis placeras en informationsskylt vid bron för att illustrera för besökande hur den planerade åtgärden och platsens historik har utformats för att fungera gemensamt.

Naturvärden

Inga dokumenterade hotade eller skyddade arter eller habitat bedöms påverkas negativt av de planerade åtgärderna.

Omlöpet kommer bidra till en återställd konnektivitet samt ca 240 m² tillkommande strömhabitat i vattendraget vilket gynnar all förekommande akvatiskt fauna, huvudsakligen fisk och musslor.

Åtgärden leder inte till någon större skillnad i amplitud i dämningområdet uppströms. Nivåerna i Hållsdammen kommer fortsatt följa vattendragets naturliga flödesvariation. Åtgärderna bedöms inte ha någon negativ effekt på naturvärden kopplade till dämningområdet.

Rekreation och friluftsliv

Den planerade verksamheten har på sikt potential att förbättra förutsättningarna för rekreation och friluftsliv i anslutning till den planerade verksamheten och i Bräkneåns närområde generellt. Omlöpet kommer gynna framförallt Bräkneåns bestånd av öring positivt, vilket gynnar möjligheten till fritidsfisket i vattendraget. Omlöpet, med informationstavla, innebär en ytterligare mindre destination för besökare till Hållsdammen som en del av kulturstigen.

Under arbetstiden begränsas besöksmöjligheten till platsen från vattendragets västra sida, detta är dock endast temporärt.

Enskilda intressen

Påverkan på enskilda intressen utgörs huvudsakligen av den begränsade besöksmöjligheten för Hållsdammen under arbetsperioden fram tills bro över omlöpet byggts.

Boende runt dämningområdet kan uppleva en påverkan då vattennivån i dämningområdet blir något lägre under perioder med lågvattenföring. Eftersom denna skillnad blir maximalt ca 0,2 meter temporärt vid mycket låg vattenföring bedöms detta inte upplevas i större utsträckning av boende kring dämningområdet.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

Planerad verksamhet, som är relativt anspråkslös till sin natur, bedöms inte leda till någon särskild negativ påverkan på vare sig enskilda eller allmänna intressen.

Berörda skyddsområden påverkas huvudsakligen positivt då planerad verksamhet är i linje med deras bevarandemål. Strandskyddat område påverkas under arbetsperioden då området görs otillgängligt för besökare, detta är dock temporärt.

Hållsdammens dämningområdes vattenstånd blir något lägre under perioder med låg- till mycket låg vattenföring vilket kan upplevas negativt. Detta är dock ofrånkomligt för att säkerställa fullgod passagemöjlighet i omlöpet även vid låg vattenföring. Ingen påverkan på vattenföringen i Bräkneån uppstår till följd av den planerade verksamheten.

Av förekommande skyddade och hotade arter bedöms lake och flat dammussla positivt.

Den planerade verksamheten är ett nödvändigt steg för att förbättra vattenförekomstens konnektivitet och dess möjlighet att uppnå god ekologisk potential.

Den planerade verksamheten är utformad för att undvika fysiska ingrepp på den befintliga anläggningen som utgör fornminne. Det lägre vattenståndet under lågvattenföring kan dock ha en svag negativ påverkan på platsens läsbarhet då skibordskrönet torrläggs under perioder med flöden under 0,15 m³/s (8 % av MQ).

Med detta som bakgrund bedöms inte planerad verksamhet medföra någon betydande miljöpåverkan. Bedömning och beskrivningen av påverkan bedöms därför kunna hanteras i ett förenklat underlag.

Förslag på avgränsning - förenklat underlag

Detta samrådsunderlag utgör grund för Länsstyrelsens bedömning av om planerad verksamhet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej.

Ekologigruppen bedömer att planerad verksamhet ej medför betydande miljöpåverkan. Om Länsstyrelsen beslutar om icke betydande miljöpåverkan ska ett så kallat förenklat underlag tas fram för att beskriva verksamhetens påverkan. Nedan är förslag på avgränsning av miljöaspekter att inkludera i ett förenklat underlag:

- Påverkan på Bräkneåns hydrologi
- Påverkan på naturvärden, hotade arter och områdesskydd
- Påverkan på vattenförekomster
- Påverkan på kulturvärden
- Påverkan under arbetsperiod
- Påverkan på enskilda intressen

Nollalternativ

Nollalternativet till den planerade verksamheten är att befintlig anläggning inte ändras och då utgör ett fortsatt definitivt vandringshinder för samtliga förekommande fiskarter samt övrig akvatisk fauna i Bräkneån. Nollalternativet medför att ingen förbättring av miljö kvalitetsnormer för den berörda vattenförekomsten sker, samt utebliven positiv förändring för naturreservatet Stenfors. Nollalternativet medför att vattennivåer i Hållsdammens dämningsområde förblir oförändrade.

Förslag till samrådskrets

Föreslagen samrådskrets inkluderar både offentliga aktörer samt privata intresseorganisationer och fastighetsägare. Kronobergs län utgör part som tillsynsmyndighet, reservatsförvaltare samt för kulturmiljöfrågor. Tikens FVOF bjuds in som förvaltare av fisket i Bräkneån. Bräkneåns vattenråd bjuds in som huvudsaklig intresseorganisation för Bräkneåns vattenförvaltning. Fastighetsägare i direkt anslutning till den planerade verksamheten samt angränsande Hållsdammens dämningssområdet bjuds in. Vissa övriga offentliga samt icke-offentliga myndigheter och organisationer som kan tänkas ha intresse av den planerade verksamheten delges även samrådsunderlaget.

För att möjliggöra en bredare allmän spridning av samrådsunderlaget kommer det att tillgängliggöras på Tingsryds kommuns hemsida samt i lokala tidningar.

Myndigheter och offentliga aktörer

- Länsstyrelsen Kronoberg
- MCF – Myndigheten för civilt försvar (tidigare MSB)
- SMHI
- Ronneby kommun

Intresseorganisationer och näringsverksamheter

- Tikens FVOF
- Naturskyddsföreningen Tingsryd
- Bräkneåns vattenråd
- Bräkneåns vattenförbund
- Tingsås hembygdsförening

Samfälligheter och fastigheter angränsande planerad verksamhet samt dämningssområdet

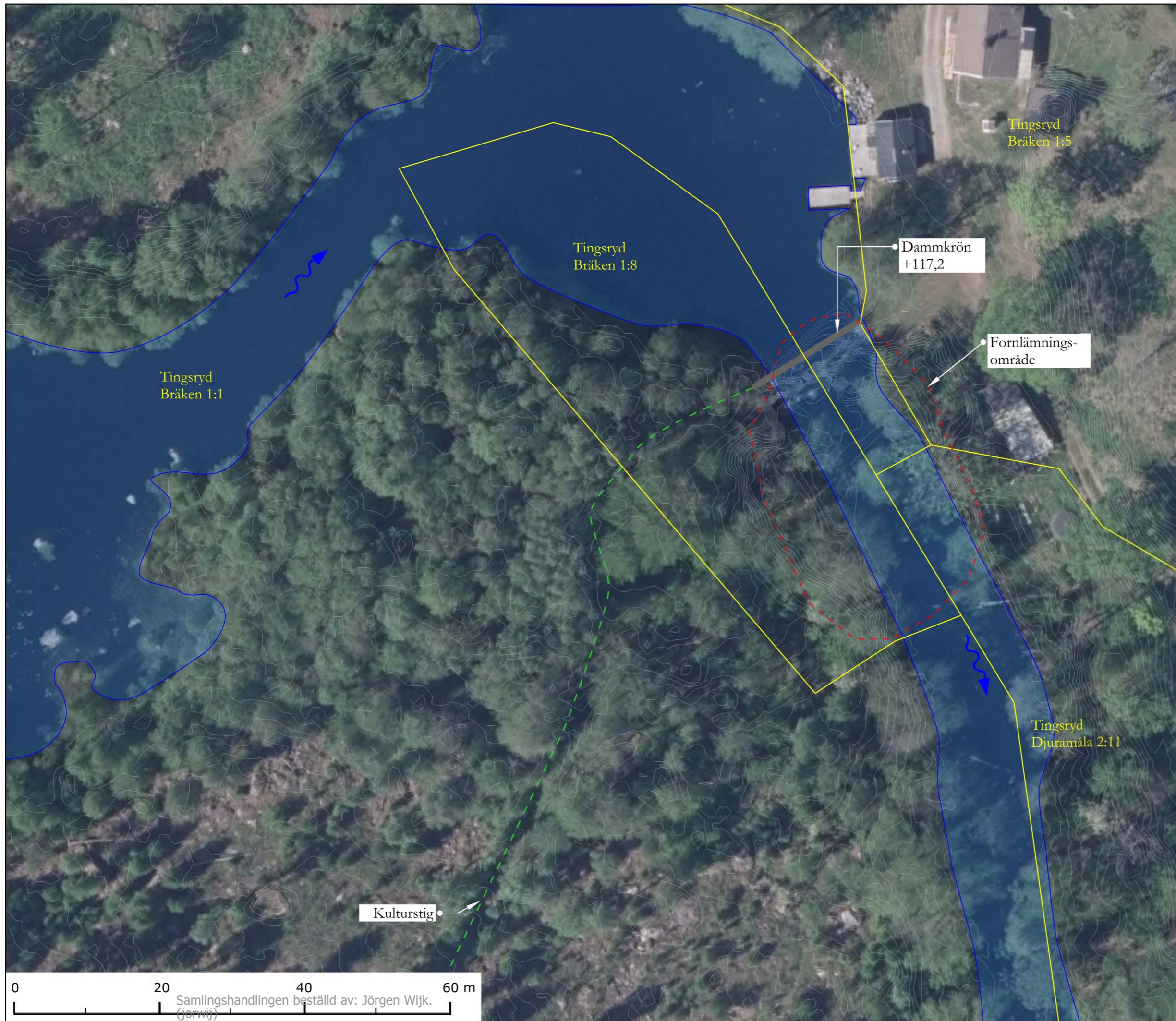
- TINGSRYD BRÄKEN 1:1
- TINGSRYD BRÄKEN 1:2
- TINGSRYD BRÄKEN 1:4
- TINGSRYD BRÄKEN 1:5
- TINGSRYD BRÄKEN 1:6
- TINGSRYD BRÄKEN 1:7
- TINGSRYD DJURAMÅLA 2:11
- TINGSRYD KNÄLLSBERG 1:9 (Knällsbergs kvarn)

Referenser

- fornsök.se. (den 14 01 2026). *fornsök*. Hämtat från RAÄ.se:
<https://app.raa.se/open/fornsok/>
- iFiske. (den 14 01 2026). *Tikens FVOF*. Hämtat från iFiske.se:
<https://www.ifiske.se/karta-tiken-braknean-del-av.htm>
- Länsstyrelsen Blekinge. (2017). *Vattenanknutna kulturmiljöer vid Bräkneån*.
- Länsstyrelsen Blekinge. (den 14 12 2021). *Bräkneån*. Hämtat från https://ext-dokument.lansstyrelsen.se/Blekinge/GI/limnisk/KC0005_Braknean.pdf
- Länsstyrelsen Blekinge län. (2017). *Vattenanknutna kulturmiljöer vid Bräkneån*.
Länsstyrelsen Blekinge län.
- Länsstyrelsen Kronoberg. (2010). *Skötselplan för naturreservatet Stenfors i Tingsryds kommun*. Hämtat från Skötselplan för naturreservatet
- naturkartan.se. (den 14 01 2026). *naturkartan.se*. Hämtat från naturkartan.se:
<https://www.naturkartan.se/sv/kronobergs-lan/tiken-runt>
- Naturvårdsverket. (den 13 01 2026). *skyddad natur*. Hämtat från
naturvardsverket.se: <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
- Näslund, I., Degerman, E., Calles, O., & Wickström, H. (2013). *Fiskvandring – arter, drivkrafter och omfattning i tid och rum*. Havs- och vattenmyndigheten.
- RAÄ.se. (den 19 01 2026). *fornsök*. Hämtat från RAÄ.se:
<https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/79178d16-60ed-40b1-a5ce-9b7f4863c7c0>
- SLU. (den 14 01 2026a). *Fyndportalen*. Hämtat från artfakta.se:
<https://fyndkartor.artfakta.se/searchresults/map?searchParameters=eYJpZCI6MTc2ODM3NjU5MjMzNCwic3RhcnREYXRRIjoiMjAyMS0wMS0xMlQyMjowMDowMC4wMDBaIiwZLW5kRGF0ZSI6IjwMjYtMDEtMTNUMjE6NTk6NTkuOTk5WiIsIm5vdGVkIjpmYWxzZS-wibm90UmVjb3ZlcmVkJjpmYWxzZSwib25seVZlcmhma>
- SLU. (den 14 01 2026b). *slu.se*. Hämtat från slu.se:
<https://dvfisk.slu.se/sok/karta>
- SLU. (den 14 01 2026c). *Miljödata MVM*. Hämtat från slu.se:
<https://miljodata.slu.se/MVM/Search>
- SMHI. (den 13 01 2026). *vattenwebb.smhi.se*. Hämtat från Modelldata per område:
<https://vattenwebb.smhi.se/modelarea/basindownload/823>
- Tingsryd Resort. (den 14 01 2026). *Tingsryd resort*. Hämtat från Tingsryd resort:
Tingsryd resort
- Viss.se. (den 13 01 2026a). *Tiken*. Hämtat från Viss.se:
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA80985617>

Viss.se. (den 13 01 2026b). *BRÄKNEÅN: Lillån - Tiken*. Hämtat från Viss.se:
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA45319655>

Nuvarande förhållanden,
Plan skala 1:500

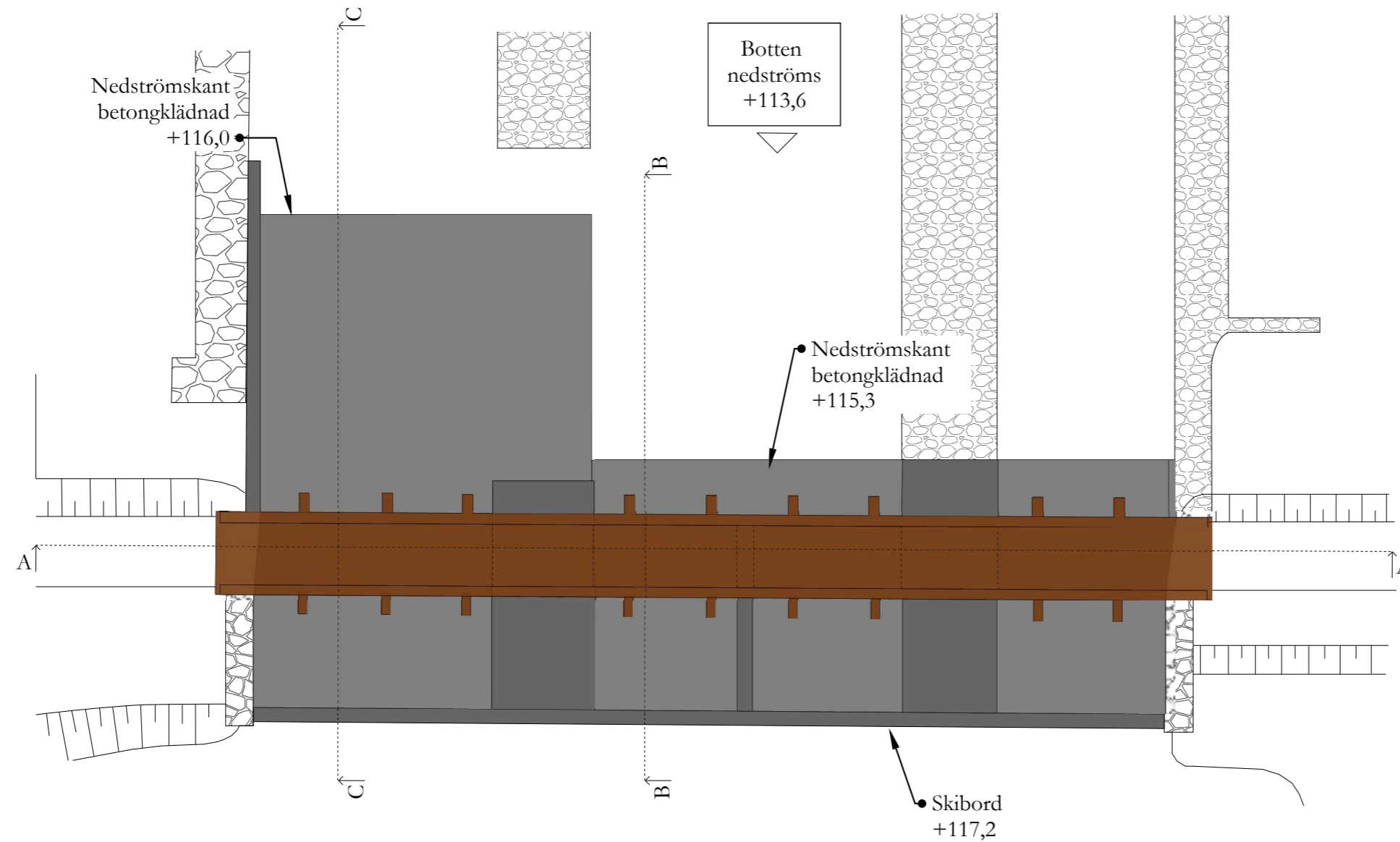

PROJEKT Omlöp vid Hållsdammen			
KOORDINATSYSTEM Sweref 99TM	HÖJDSYSTEM RH00	PROJEKTNR 11194	BILAGA 01
FORMAT A3		PROJEKTÖR A.J	
SKALA 1:500		GRANSKAD F.H	
DATUM februari 16, 2026			

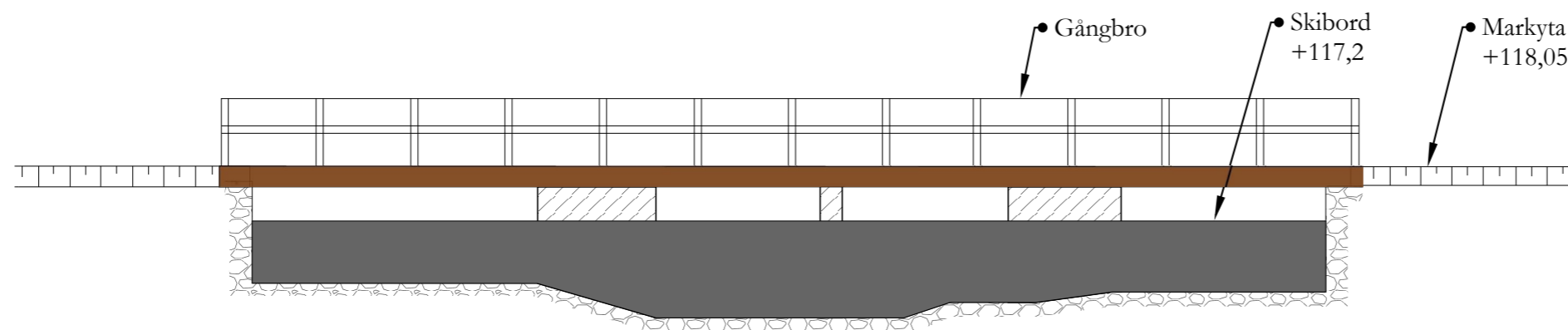
0 20 40 60 m
Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk.
(jorwijk)

**EKOLOGI
GRUPPEN**

Planvy Hållsdammen
Ej skalenlig

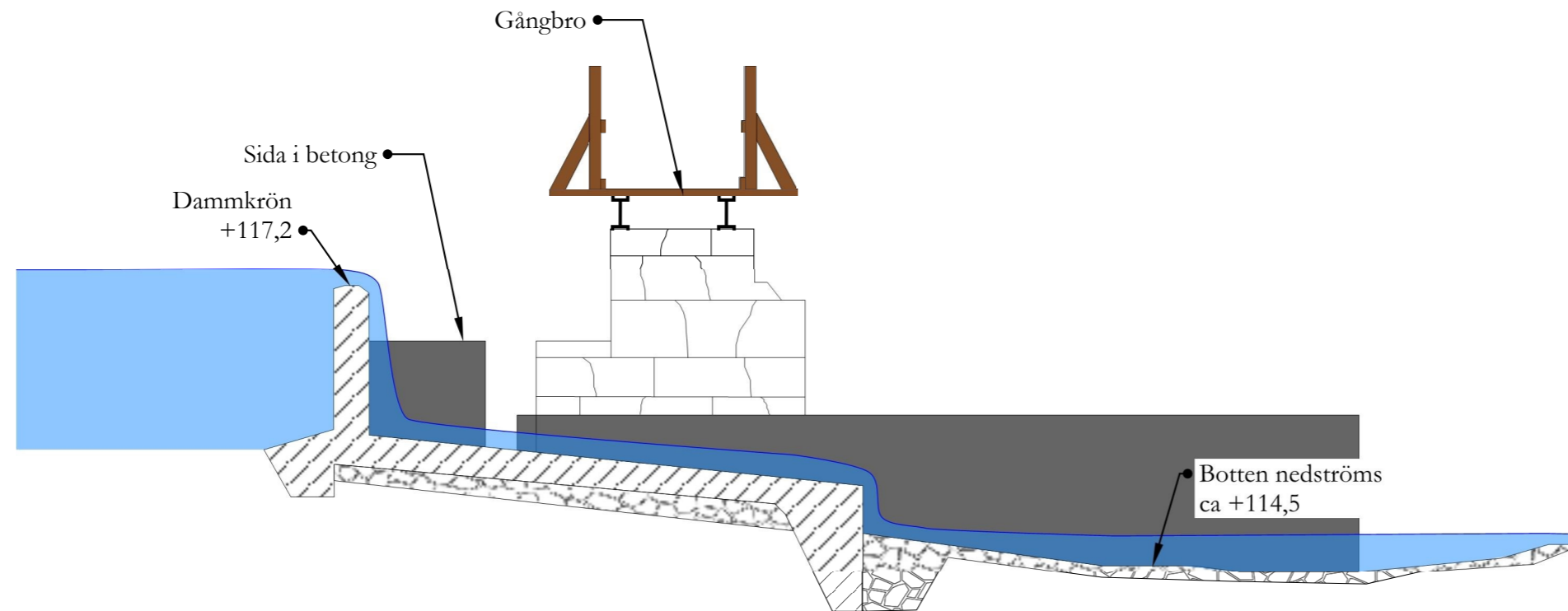

Sektion A-A
Ej skalenlig

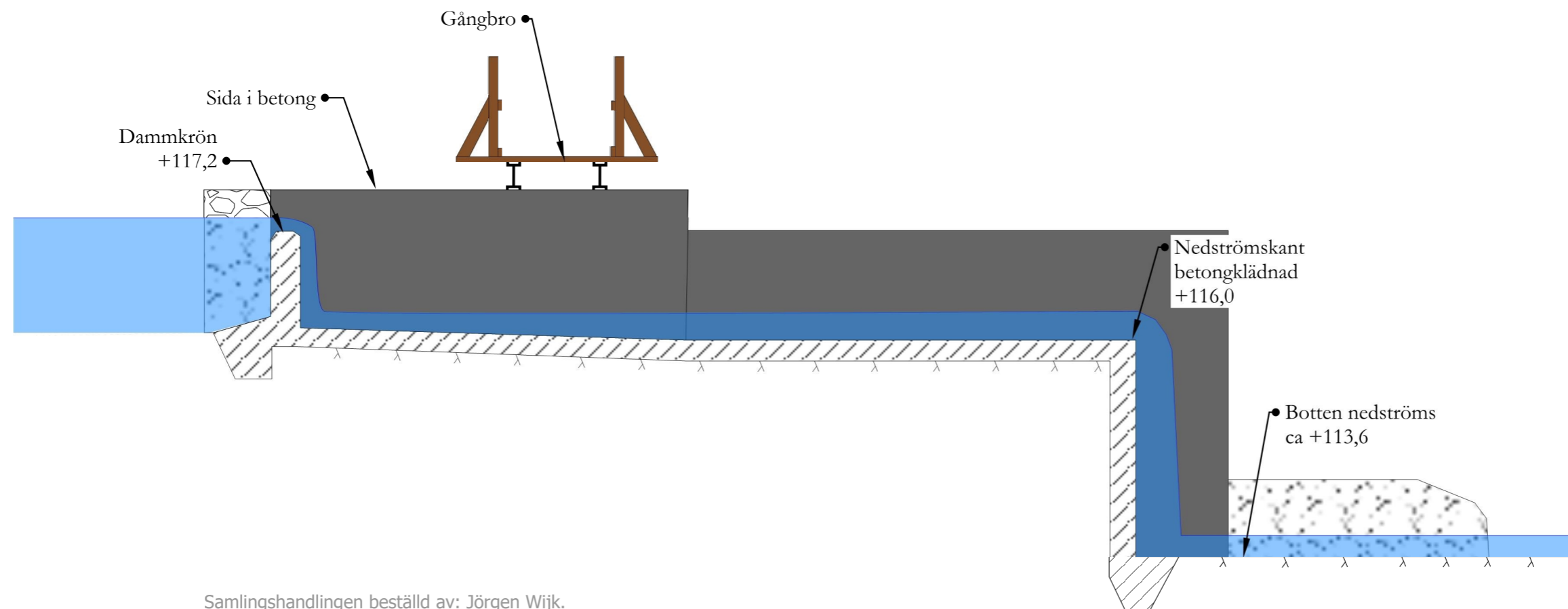

PROJEKT Omlöp vid Hållsdammen			
KOORDINATSYSTEM Sweref 99TM	HOJDSYSTEM RH00	PROJEKTNR 11194	BILAGA 02
FORMAT A3		PROJEKTÖR A.J.	
SKALA		GRANSKAD F.H.	
DATUM		februari 16, 2026	
EKOLOGI GRUPPEN			

Tvärsektion B-B
Ej skalenlig

Tvärsektion C-C
Ej skalenlig

Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk.
(jorwij)

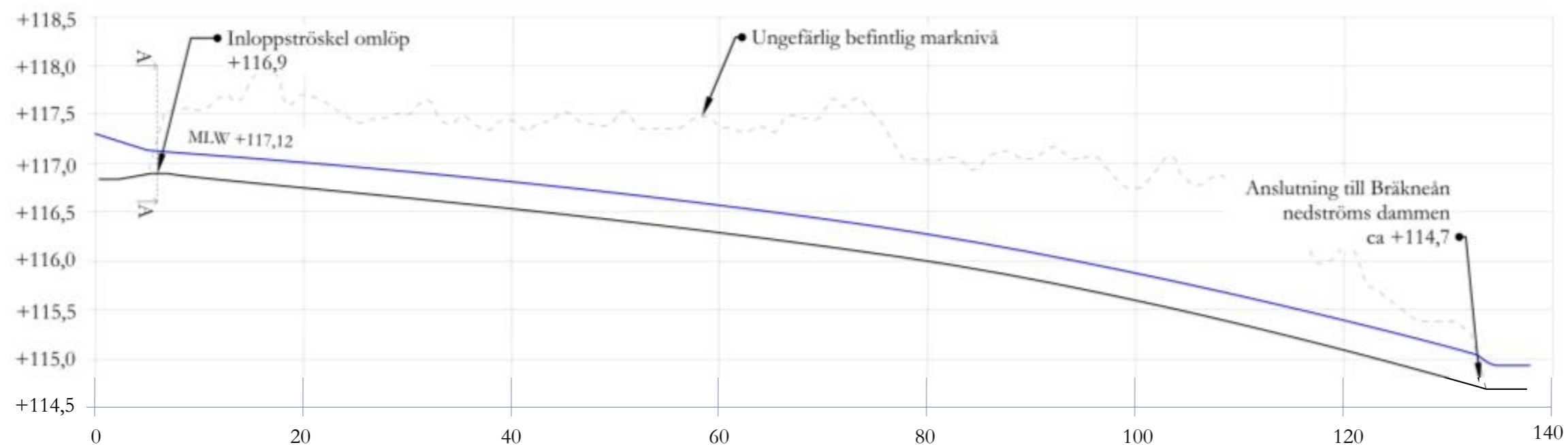
PROJEKT Omlöp vid Hållsdammen			
KOORDINATSYSTEM Sweref 99TM	HOJDSYSTEM RH00	PROJEKTNR 11194	BILAGA 03
FORMAT A3		PROJEKTOR A.J	
SKALA		GRANSKAD F.H	
DATUM februari 16, 2026			

**EKOLOGI
GRUPPEN**

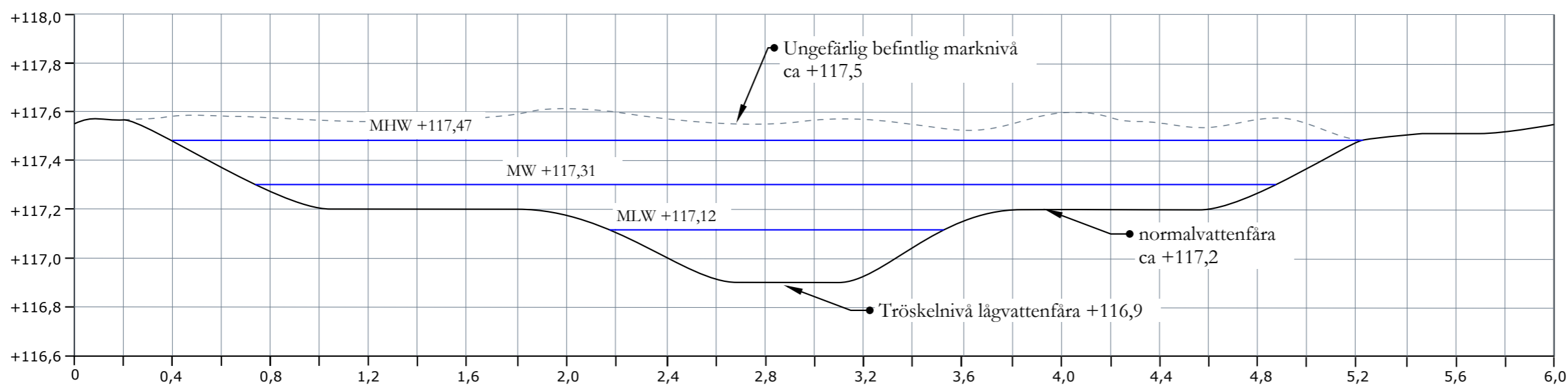

PROJEKT Omlöp vid Hållsdammen			
COORDINATSYSTEM Sweref 99TM	HOJDSYSTEM RH00	PROJEKTR 11194	BILAGA 04
FORMAT A3		PROJEKTÖR A.J	
SKALA 1:500		GRANSKAD F.H	
DATUM februari 16, 2026			

Längdprofil omlöp
Skala: H 1:50; L 1:500

Tvärsektion A-A: Tröskel till omlöp
Skala: 1:20

PROJEKT Omlöp vid Hållsdammen			
KOORDINATSYSTEM Sweref 99TM	HOJDSYSTEM RH00	PROJEKTNR 11194	BILAGA 05
FORMAT A3		PROJEKTÖR A.J	
SKALA -		GRANSKAD F.H	
DATUM februari 16, 2026			

Samrådsunderlag

Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, anläggning av naturligt sjöutlopp i Tiken, Tingsryds kommun

Beställning: Tingsryds kommun
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 20 april 2026
Uppdragsansvarig: Filip Hvitlock
Medverkande: Aleksander Jaworowski
Intern granskning av rapport: Filip Hvitlock 2026-02-13
Foton: Om inget annat anges: Ekologigruppen
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 11194
Bild på framsidan från Tiken, befintlig dammbyggnad.

EKOLOGI GRUPPEN

Co-funded by
the European Union

Åsikter som uttrycks är endast författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller CINEAS. Varken Europeiska unionen, CINEA eller andra medfinansierare kan hållas ansvariga för dem.

Innehåll	
Inledning	5
Bakgrund	5
Avgränsning	5
Administrativa uppgifter	6
Beskrivning av den planerade verksamheten	7
Lokalisering	7
Höjd- och plansystem	7
Befintlig anläggning	7
Tillstånd och vattendomar	10
Planerad verksamhet	11
Områdesbeskrivning och förutsättningar	13
Hydrologiska förutsättningar	13
Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer (MKN)	16
Områdesskydd	17
Naturvärden	18
Rekreativvärden	19
Kulturmiljö	20
Planförutsättningar	20
Effekter och påverkan	20
Effekter av arbetenas genomförande	20
Hydrologi	21
Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer	22
Naturvärden	23
Områdesskydd	23
Kulturmiljö	24
Rekreation och friluftsliv	24
Enskilda intressen	24
Bedömning av betydande miljöpåverkan	25
Förslag på avgränsning - förenklat underlag	25
Nollalternativ	26
Förslag till samrådskrets	26
Myndigheter och offentliga aktörer	26
Intresseorganisationer och näringsverksamheter	26

4

Samrådsunderlag
Slutversion
20 april 2026

Samfälligheter och fastigheter angränsande Tiken	26
Referenser	28

Inledning

Bakgrund

Tiken är belägen i Tingsryds kommun, med Tingsryd i dess norra ände. I den södra änden av sjön ligger dess utlopp till Bräkneån. Tikens utflöde till Bräkneån har på olika sätt reglerats sedan 1700-talet för olika ändamål. I dagsläget är utloppet försett med en skibordsdamm i betong med ett mindre utskov och rör för mintappning. Det nuvarande dämnet tillkom på 1970-talet då ett tidigare dämme var i dåligt skick vilket ledde till läckage och låga vattennivåer i sjön sommartid. Befintligt dämme gavs tillstånd genom dom DVA 44/1977 (VA 8/1977) i vattendomstolen vid Växjö tingsrätt.

Den nuvarande dammbyggnaden utgör även ett definitivt vandringshinder för samtliga förekommande fiskarter samt för övrig akvatisk fauna. Bräkneån är dessutom kraftigt rensad på block och död ved nedströms dammbyggnaden vilket försämrar livsförutsättningarna för strömlevande arter som öring.

För att åtgärda detta planerar Tingsryds kommun att göra en partiell utrivning av det befintliga dämnet och anlägga ett naturligt sjöutlopp på platsen samt tröscla upp och biotopvårda Bräkneån på en sträcka om ca 40 m nedströms det nya utloppet.

Det naturliknande sjöutloppet i kombination med en uppträskling kommer att återskapa fullgod konnektivitet för samtliga förekommande arter, och även återskapa värdefulla strömmiljöer. Utloppet utformas även med hänsyn till omgivande intressen. Sjöns lägstanivå höjs ca 0,1 m för att gynna möjligheten till fritidsfiske och annat friluftsliv kopplat till sjön under framförallt sommartid. Avståndet mellan slänkrönen vid tröskeln breddas också för att återskapa en naturligare breddning vid extremhöga flöden och minska risken för höga vattenstånd i sådana situationer. Sammantaget bedöms den planerade verksamheten inte påverka allmänna eller enskilda intressen kring sjön eller nedströms negativt. Verksamheten kommer även bidra till en förbättring av miljö kvalitetsnormerna för berörda vattenförekomster.

Detta samrådsunderlag avser att redovisa den planerade verksamheten och dess syften, samt att redovisa de väsentliga konsekvenser och miljöeffekter som följer av den.

Avgränsning

Samrådet avser planerade åtgärder med partiell utrivning av befintligt betongdämme, anläggning av naturliknande sjöutlopp samt utförande av uppträskling och biotopvård i Bräkneån.

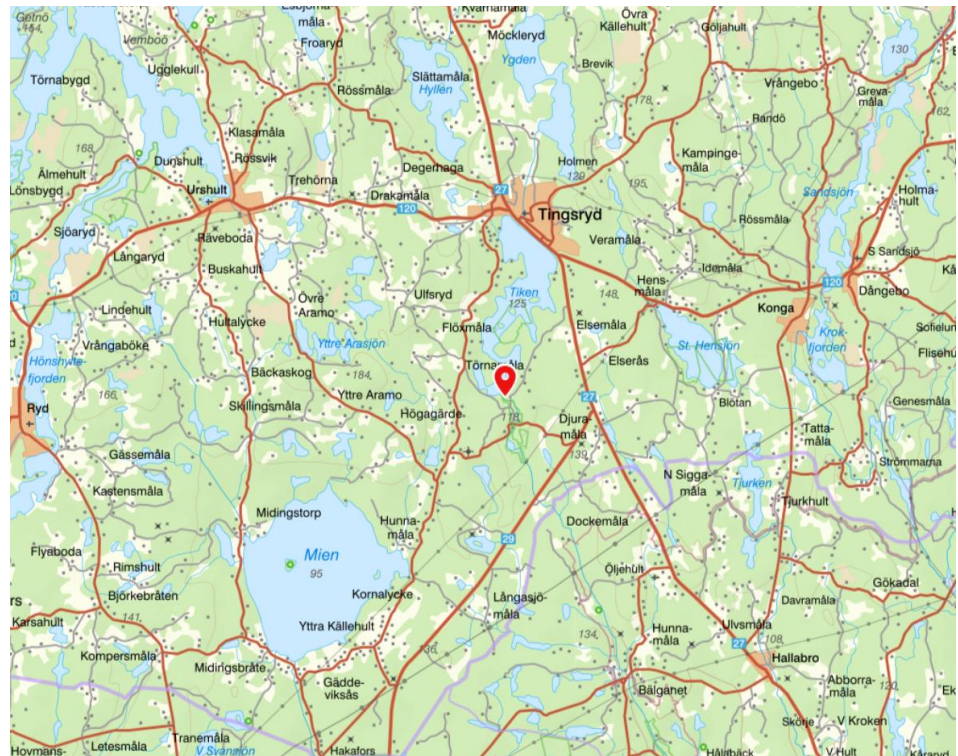
Administrativa uppgifter

Verksamhetens läge (SWEREF 99 TM)	N 6258686 E 497602
Fastigheter	TINGSRYD DJURAMÅLA 4:18
Sökande	Tingsryds kommun
Adress och organisationsnummer	Tingsryds kommun Box 88 362 22 Tingsryd Organisationsnummer: 212000-0621
Kontaktperson Tingsryds kommun	Karin Bååth Näringslivs- och samhällschef, Tingsryds kommun Tel vxl: 0477 – 441 00 E-post: karin.baath@tingsryd.se
Tillsynsmyndighet	Länsstyrelsen Kronoberg 351 86 VÄXJÖ kronoberg@lansstyrelsen.se Telefon 010-223 70 00

Beskrivning av den planerade verksamheten

Lokalisering

Platsen för befintligt dämme samt planerad verksamhet är i Tikens utlopp i dess södra ände, cirka 5,5 km söder om Tingsryd (Figur 1 och 2).

Figur 1. Lokalisering för planerad verksamhet. Karta: Lantmäteriet via Geodatasamverkan.

Höjd- och plansystem

Nivåer är uppmätta med hjälp av en RTK-GPS vilket medför en noggrannhet på ca +/- 3 cm. Samtliga nivåer anges är angivna i RH00 om inget annat anges.

Som konvertering från höjdsystem RH00 till RH2000 kan följande användas:
 $RH00 + 0,10 \text{ m} = RH2000$.

Befintlig anläggning

Befintligt dämme utgörs av en ca 16 m bred överfallsdamm i betong med krönhöjd ca +124,7. Dammen är försedd med ett reglerbart sättutskov på vänster sida. Utskovet är ca 1 m brett med tröskelnivå ca +123,8. Direkt höger om utskovet finns även ett hål för mintappning med diameter ca 0,3 m med vattengång på ca +124,1. Dammkroppen ansluter mot terrängen på bägge sidor med gjutna betongvingar. Figur 3-6 visar foton på dämnet och Bräkneån

närmast nedströms. Figur 7 och 8 visar planvy och ritning över befintligt dämme.

Figur 2. Flygfoto över Tikens utloppsområde med fastighetsgränser (Lantmäteriet via Geodatasamverkan). Diket från Brända kärr mynnar i Bråkeneån nedströms planerad sträcka för uppströskling.

Figur 3. Befintligt betongdämme med mintappningsrör och utskov. Foto taget från nedströmssidan.

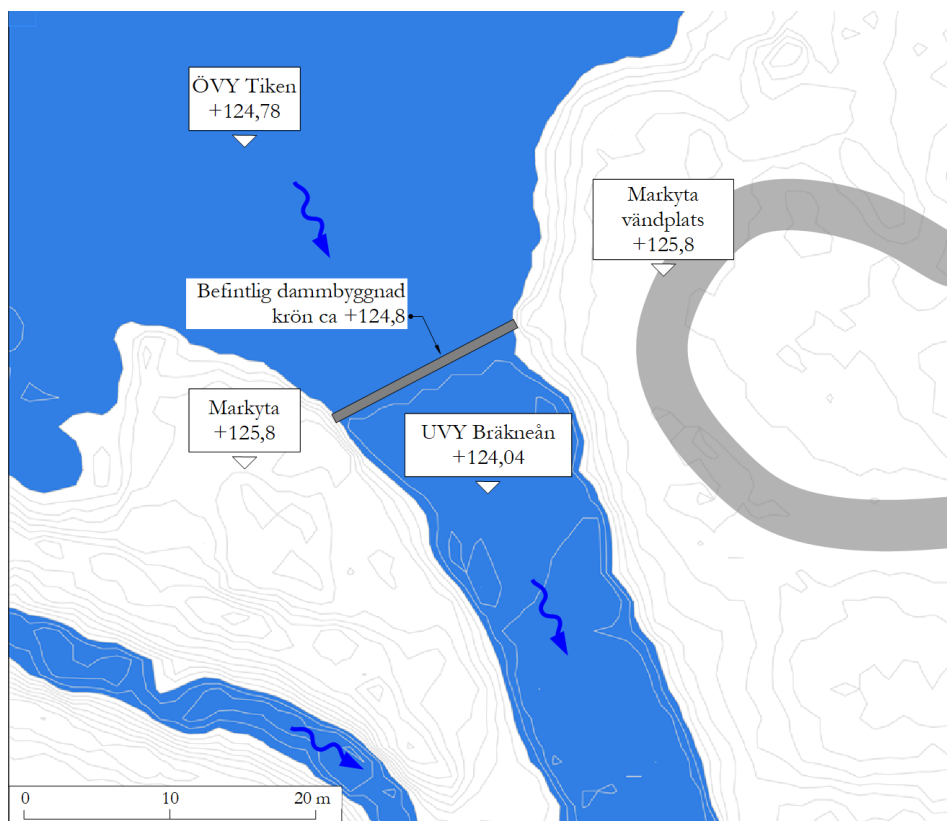
Figur 4. Befintligt betongdämme - foto taget från uppströmssidan.

Figur 5. Sträckan i Bräkneån från befintligt utloppsdämme och cirka 50 m nedströms.

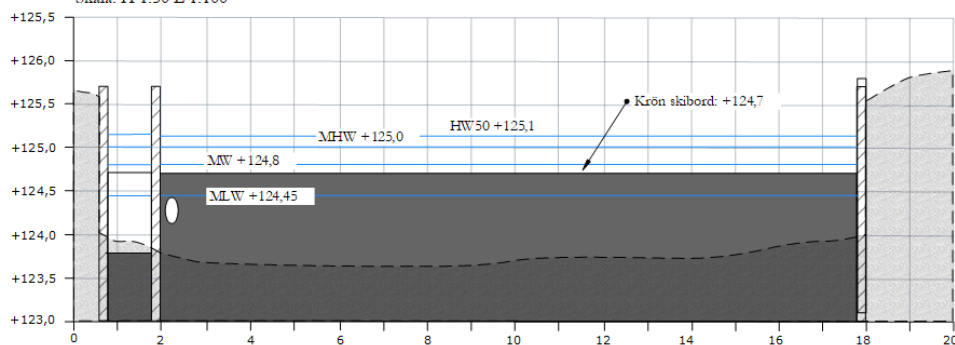

Figur 6. Dike som mynnar i Bräkneån västerifrån drygt 50 m nedströms befintligt dämme. Notera trädstammen mitt i bild som också syns i figur 5.

Figur 7. Planvy över befintlig anläggning. Norr är uppåt på kartan. ÖVY = vattennivå ovan dämet vid medelflöde (MQ). UVY = vattennivå nedan dämet vid medelflöde (MQ).

Sektion 01.A-A: Befintligt dämme
Höjdsystem: RH 00
Skala: H 1:50 L 1:100

Figur 8. Ritning över befintligt dämme, höjder i RH00.

Tillstånd och vattendomar

Tillstånd för befintlig anläggning regleras i dom DVA 44/1977. Det finns även en äldre dom gällande ett tvistemål för en tidigare anläggning i Tikens utlopp med viktig information om hur sjöns reglering har utvecklats över tid.

Tvistemål 1884-1885

Under 1884 upprättades ett tvistemål i Konga Häradsrätt mellan dåvarande ägare av en regleringsdamm vid Tikens utlopp samt markägare med odlingar och lertag runt sjön som upplevde att dämningen var för hög. I handlingarna beskrivs hur den dåvarande regleringsdammen hade äldre dokumentation och tillstånd från 1700-talet. Tvisten avgjordes i Göta Hovrätt med dom meddelad 20 mars 1885. I domen ges dämnet tillstånd och regleringsbestämmelser fastslås. Enligt domen fick vattenståndet i Tiken inte överstiga följande nivåer, till följd av luckornas reglering vid dämnet:

- 1a oktober – 15 mars: DG 1,78 m över dåvarande grundstock
- 16 mars – 30e september: DG 1,35 m över dåvarande grundstock

DVA 44/1977

Kommunen ansökte om tillstånd att riva ut befintligt dämme och uppföra ett nytt dämme ca 25 m uppströms den äldre dammbyggnaden 1977. Tillstånd gavs i dom DVA 44/1977 av vattendomstolen i Växjö tingsrätt för utförandet av den nya dammbyggnaden samt rensning av Bräkneån på en sträcka om 160 m nedströms dammbyggnaden.

Den nya domen fastställer inga regleringsnivåer, istället åläggs det kommunen att sköta utskovet på ett sådant sätt att översvämning av Tiken motverkas, utan att intressen nedströms tar skada.

Planerad verksamhet

Den planerade verksamheten omfattar en partiell utrivning av befintligt betongdämme som ersätts med en naturlig sjötröskel samt uppträskling och biotopvård av Bräkneån på en sträcka om ca 40 m nedströms dämnet.

Åtgärden syftar till att restaurera sjöutloppet till ett naturligt i den mån det är möjligt utan att påverka omgivande intressen negativt, återskapa möjligheten för fisk och annan akvatisk fauna att fritt passera mellan Tiken och Bräkneån, samt återskapa strömmiljöer.

Det naturliga sjöutloppet kommer fortsatt att vara en anläggning som sköts av kommunen, dock utan någon aktivt reglerande verksamhet.

Ritningar syns i Bilaga 1-4.

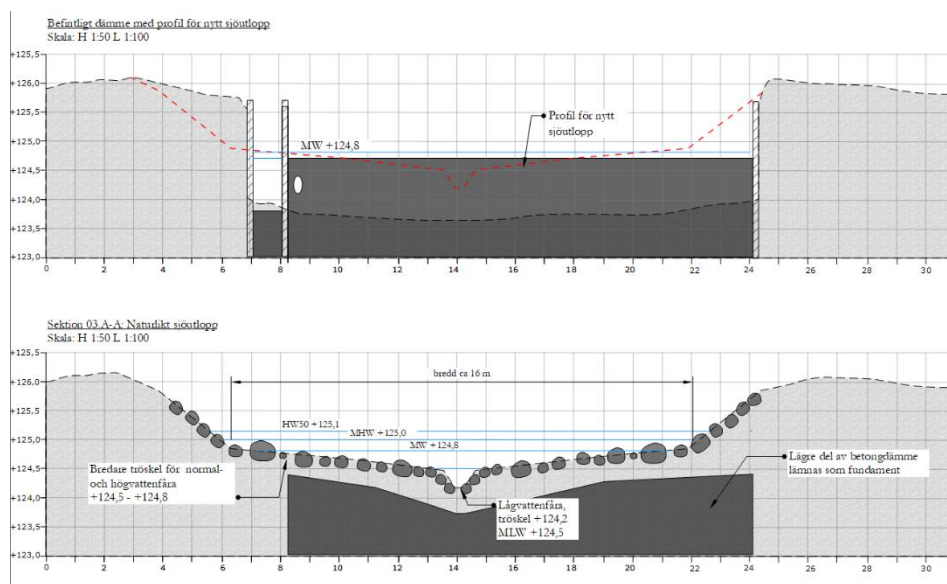
Partiell utrivning

För att skapa plats för den naturliga sjötröskeln sänks befintligt dämme av i en bred V-form till ca +124,4 på sidorna och ner till ca +123,7 på mitten. Utskov på vänster sida rivs ut och befintligt håll för mintappning pluggas igen.

Naturlig sjötröskel

En naturlig sjötröskel byggs upp i sektionen över det partiellt utrivna dämnet. Tröskeln byggs upp med täta massor utformad som en dubbel-trapets för att säkerställa tillräcklig avbördningsförmåga även vid hög vattenföring. Tröskelns botten och lågvattenfåra anläggs på nivå +124,2 med en bredd om ca 0,5 m

och 0,3 m djup. Ovanför lågvattenfåran släntas tröskeln gradvis av för att plana ut på nivå ca +124,9 med en total bredd om ca 16 m vid tröskelns släntfötter. Från respektive släntfot ansluts tröskeln mot befintlig terräng med släntlutningar om ca 1:2. Figur 9 visar nivåer för naturlig sjötröskel i jämförelse med befintligt dämme.

Figur 9. Figuren visar planerat partiell utrivning och sektion för ny naturliknande sjötröskel.

Upptörskling

På en sträcka om ca 40 m nedströms tröskeln tillförs material för att skapa en jämn lutning, maximalt 2,5%, upp mot utloppet för god passerbarhet. Över upptörsklingssträckan kan tvärsektionerna variera i utformning, men över hela sträckan bibehålls lågvattenfåran för att tillgodose en passageväg för fisk och bottenfauna även vid låg vattenföring. Både befintligt tidigare rensat material från vattendragets sidor och tillfört material (natursten, -grus och sand) avses användas. Viss trädfallning kan behövas för åtkomst och för breddning av åfårens släntkrön vid upptörskling.

Skötsel av anläggningen

Tingsryds kommun är verksamhetsutövare och har skötselansvar för anläggningen, som idag består av utloppsdämet. Detta ersätts av planerad naturlig utloppströskel, vilken kommer vara en vattenanläggning som kommunen har skötselansvar för.

Tidplan

Tingsryds kommun avser att skicka in handlingar till Mark- och Miljödomstolen under 2026 och om möjligt genomföra entreprenad under 2027. Skulle processen fördröjas genomförs entreprenad istället under efterföljande år.

Områdesbeskrivning och förutsättningar

Hydrologiska förutsättningar

Vattenföring

Vattenföringen vid Tikens utlopp till Bräkneån har inhämtats från SMHI SHYPE för område med subid 823 (SMHI, 2026). Vattenföringen har där beräknats uppgå till 1,76 m³/s i medeltal. Samtliga angiva karakteristiska flöden anges i Tabell 1 nedan. I ansökan till VA 8/1977 inhämtades dåvarande flödesuppgifter från SMHI, vilka angav en högsta högvattenföring på 18 m³/s. Denna siffra kan inte verifieras i dagsläget, men tas ändå med i redovisningen av anläggningens funktion för referens.

Tabell 1. Karakteristiska flöden vid Tikens utlopp till Bräkneån (SMHI, 2026).

Karakteristiskt flöde	Vattenföring (m ³ /s)
Q _{max} *	18
HQ50	9,61
MHQ	5,87
MQ	1,76
MLQ	0,12

*enligt VA 8/1977

Vattenstånd

Karakteristiska vattenstånd i Tiken har beräknats utifrån befintligt dämme samt angiva karakteristiska flödesnivåer eftersom det saknas kontinuerlig mätning av sjöns vattenstånd. Dessa beräknade nivåer kan avvika något från verkliga nivåer beroende på reglering av utskovet i dämnet, som i beräkningarna har antagits vara helt öppen vid flöden överstigande MHQ. För W_{max} och HW50 har nivåerna beräknats med antagande om att utskovet i dammen är helt öppen, för övriga flöden har det i beräkningarna antagits att utskovet är helt stängt.

Tabell 2. Beräknade karakteristiska nivåer i Tiken vid dess utlopp till Bräkneån.

Karakteristiskt vattenstånd	Vattenstånd i Tiken
W _{max}	+125,4
HW50	+125,1
MHW	+125,0
MW	+124,8
MLW	+124,45

Begreppsförklaring för karaktäristiska vattenföringar och vattenstånd

Begreppen nedan avser statistiska vattenföringar.

MLQ – Medellåg vattenföring - Medelvärde på de enskilda årens lägsta värden på vattenföringen.

MQ - Medelvattenföring - Medelvärde på vattenföringen

MHQ - Medelhög vattenföring - Medelvärde på de enskilda årens högsta värde på vattenföringen

HQ50 - 50-årsflöde - Värdet för den högsta vattenföringen under en 50-årsperiod

Begreppen nedan avser statistiska vattenstånd.

MLW – Medellågvattenstånd – inträffar då flödet är MLQ

MW – Medelvattenstånd – inträffar då flödet är MQ

MHW – Medelhögvattenstånd – inträffar då flödet är MHQ enligt ovan

HW50 – Vattenstånd då flödet är HQ50

Hydrologisk historik

Att fastslå Tikens exakta opåverkade tillstånd, före tillkomst av reglerande verksamheter är inte möjligt. Även om det finns relativt god tillgång på äldre material som omnämner anläggningen saknas det äldre konkreta uppgifter kring nivåer före dessa anläggningars tillkomst, eller fullständiga beskrivningar över arbeten som förändrat sjöutloppet. Utifrån den analys som Ekologigruppen gjort är det dock rimligt att dra slutsatsen att Tikens vattennivåer före mänsklig påverkan har legat nära dagens nivåer.

Uppgifter i tillgängliga handlingar

Från tillgängliga handlingar framställs det som att sjön är höjd jämfört med tidigare förhållande. Ett intyg som presenteras i tvisten 1884 ger uttryckligen rätt till ”dämning av sjön”. Det beskrivs även att den dåvarande hålldammen anlades genom fyllning av en naturligt redan smal sektion. Denna sektion dokumenterades i ansökan till VA 8/1977 men kan inte säkert användas för att approximera sjöns naturliga sjöutlopp. Utfyllnad gjordes i samband med nuvarande dämmes anläggning, marken omkring nuvarande utloppsområde kan alltså antas vara högre än naturligt. Tillgängliga handlingar sträcker sig dock inte så långt tillbaka i tiden att man kan utläsa hur Tikens sjöutlopp ursprungligen sett ut.

Analys av åfåran nedströms och strandlinjer

Ekologigruppen har utrett återställning av en bestämmande sektion i Bräkneån 200 m nedströms Tikens utlopp (Hvitlock, 2026). Enligt beräkningarna i denna utredning skulle återställning av denna sektion resultera i vattenstånd uppströms sektionen om +123,9 vid MLQ och 124,45 vid MQ (RH 00). Detta indikerar att om Tikens vattennivå är höjd så rör det sig om maximalt ca 0,3 m.

Det är även tydligt att blockrensning har förekommit uppströms denna bestämmande sektion, vilket gör det sannolikt att Tikens vattennivåer innan mänsklig påverkan har bestämts av en sektion någonstans mellan nuvarande utlopp och 200 m nedströms. Vid analys av Tikens strandlinjer i SCALGO höjdmodell syns inga tydliga tecken på att sjöns vattennivåer varit högre än nuvarande.

Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer (MKN)

Den planerade verksamheten berör två ytvattenförekomster: Tiken (WA80985617) samt Bräkneån: Lillån – Tiken (WA45319655) (Viss.se, 2026a) (Viss.se, 2026b). Båda vattenförekomster har som kvalitetskrav att uppnå god ekologisk status, Tiken år 2027 och Bräkneån: Lillån – Tiken år 2033.

Tiken

Idag är den bedömda ekologiska statusen för Tiken God (Viss.se, 2026a). Samtliga klassade biologiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer har God eller Hög status. Endast kvalitetsfaktorn Konnektivitet har status sämre än God (Dålig), men kan inte ensam sänka den ekologiska statusen till sämre än God. Hydrologisk regim är ej klassad, Morfologiskt tillstånd är bedömd som God.

Bräkneån: Lillån – Tiken

Bräkneån: Lillån – Tiken är en ca 12 km lång ytvattenförekomst som sträcker sig från Tikens utlopp till Bräkneåns sammanflöde med Lillån direkt uppströms Bälganet.

Idag är den bedömda ekologiska statusen för Bräkneån: Lillån – Tiken Dålig (Viss.se, 2026a). För aktuell förekomst är det kvalitetsfaktorerna Fisk, Konnektivitet och Hydrologisk regim som har måttlig eller sämre status. Övriga kvalitetsfaktorer som klassats visar god eller hög status.

Statusen för kvalitetsfaktorn Fisk är dålig i Bräkneån: Lillån-Tiken. Bedömningen baseras på fiskindexet VIX som mäter allmän påverkan. Föreslagna åtgärder i VISS är bland annat:

- åtgärder som gör det möjligt att passera onaturliga vandringshinder för de arter som historiskt har kunnat passera platsen,
- åtgärder för att ta bort de av människan skapade strukturer som dämmer in viktiga strömsträckor,
- restaurering av rensade vattendragssträckor för att återskapa lek och uppväxtområden,
- restaurering av rensade bestämmande sektioner för att återskapa en naturlig nivå för vattendragets botten.

Statusen för kvalitetsfaktorn Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning är klassad som Dålig till följd av fem vandringshinder inom vattenförekomsten, varav tre klassas som definitiva vandringshinder för mört och öring. Det befintliga dämnet i Tikens utlopp utgör ett av dessa definitiva vandringshinder.

Hydrologisk Regim klassas som måttlig till följd av parametern Specifik flödesenergi i vattendrag. 28,5 % av vattenförekomsten bedöms vara påverkad av mänsklig aktivitet och vattendragsfårans bredd och djup avviker jämfört med referensförhållandet.

Morfologiskt tillstånd klassas som God även om parametrarna Vattendragsfårans form och Vattendragsfårans kanter klassas som Måttlig och strukturer i vattendraget klassas som otillfredsställande. Detta eftersom den sammanvägda statusen för vattenförekomsten fortfarande uppnår God status.

Områdesskydd

Planerad verksamhet angränsar till naturreservatet Stenfors. Bräkneån och Tiken utgör även ett skyddat vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken (Naturvårdsverket, 2026). Området omfattas även av strandskydd.

Strandskydd

Planerad verksamhet ligger inom område för strandskydd.

Strandskydd gäller vid havet, vid insjöar och vattendrag i hela landet. Strandskyddet finns till för att allmänheten ska ha tillgång till strandområden och för att bevara goda livsvillkor för djur och växter. Det skyddade området är i vanliga fall 100 meter från strandkanten, både in på land och ut i vattnet.

Stenfors naturreservat

Syftet med naturreservatet Stenfors är att bevara och restaurera ett område med ädellövskog i anslutning till Bräkneån (Länsstyrelsen Kronoberg, 2010). Livsmiljöer ska bevaras och utvecklas för växter, djur, svampar och lavar som är knutna till äldre ädellövskog och lövrika blandskogar med gamla och ihåliga träd samt hög andel död ved.

Syftet med reservatet är också att bevara och restaurera en god vattenmiljö för de arter som är knutna till Bräkneån samt att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i den hävdade träd- och buskbärande gräsmarken kring ruinerna av Stenfors bruk. Naturreservatet ska även främja allmänhetens möjligheter till friluftsliv, natur- och kulturupplevelser.

Reservatet ska:

- Bevara och restaurera naturvärden knutna till ädellövskog och ädellövrisk lövskog samt värden kopplade till Bräkneån och den hävdade träd- och buskbärande gräsmarken kring Stenfors bruksruiner.
- Ha ett flerskiktat och variationsrikt träd- och buskskikt med olika åldrar och arter, som bildar en mosaik av gläntor och slutna partier och ger livsmiljöer för trädberoende arter i både solbelysta och skuggiga lägen.
- Innehålla rikligt med död ved i alla nedbrytningsstadier i samtliga skötselområden, med ett långsiktigt mål om minst 20 procent av volymen levande ved.

- Ha död ved i varierade former och miljöer. I vattenmiljöer ska död ved bestå av stammar och grenar som helt eller delvis ligger i vattnet.
- Bevara kulturhistoriska och friluftsvärden, där utvalda kultur- och fornlämningar ska synliggöras och lyftas fram.

Skyddade vattendrag

Bräkneån med tillhörande käll- och biflöden skyddas enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Detta innebär att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras.

Nationellt värdefulla vatten

Inom arbetet med miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag, har Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet tillsammans med länsstyrelserna sammanställt områden med Sveriges mest värdefulla sötvattensmiljöer. Bräkneån nedströms Tiken till länsgränsen mot Blekinge är klassat som värdefulla vatten med avseende på natur (Länsstyrelsen Blekinge, 2021).

Naturvärden

Tiken och Bräkneån i anslutning till den planerade verksamheten hyser relativt höga naturvärden med förekomster av både skyddade och hotade arter som flat dammussla och utter. Även skyddsvärda biotoper i form av fuktiga partier med klibbal förekommer nedströms anläggningen.

Skyddade och hotade arter

I Bräkneån och Tiken i anslutning till den planerade verksamheten finns följande hotade och skyddade arter (SLU, 2026a) – se Tabell 3.

Tabell 3. Skyddade och hotade i anslutning till planerad verksamhet.

Art	Rödlistning	Övrig skyddsstatus
Flat dammussla	Nära hotad	
Lake	Sårbar	
Utter	Nära hotad	Artskyddsförordningen

Fisk och bottenfauna

Tillgänglig provfiskedata samt miljödata från SLU ger att följande fiskarter och bottenfauna förekommer i Tiken och Bräkneån ner till Knällsberg (SLU, 2026b) (SLU, 2026c). Fiskarternas vandringsbenägenhet enligt *Fiskvandring – arter, drivkrafter och omfattning i tid och rum* (Näslund, Degerman, Calles, & Wickström, 2013). Se Tabell 4.

Tabell 4. Kända fiskarter och bottenfauna och deras vandringsbenägenhet.

Art	Vandringsbenägen
Abborre	JA
Björkna	JA
Braxen	JA
Bäcknejonöga	JA
Gädda	JA
Gös	JA
Lake	JA
Löja	NEJ
Mört	JA
Sarv	JA
Signalkräfta	-
Flat dammussla	-
Vanlig dammussla	-

Fåglar

I närområdet till den planerade verksamheten har endast arterna forsärla och strömstare rapporterats som lever i anslutning till vatten. Övriga fåglar som rapporterats är inte knutna till vattenmiljöer (SLU, 2026a).

Rekreativvärden

Fiske

Fisket i Tiken och Bräkneån ner till Knällsberg förvaltas av Tikens FVOF (iFiske, 2026). Fisket tillgängliggörs till allmänheten via fiskekortsförsäljning.

Friluftsliv

Området runt Tiken och Bräkneån hyser rika möjligheter till ett aktivt friluftsliv och lockar en stor mängd besökare, både inom land samt internationella turister. Vid sjöns norra spets ligger Tingsryd resort med camping, stugor och möjligheter till fiskeskola, båt- och kanotuthyrning (Tingsryd Resort, 2026). Runt sjön och i dess närhet går även ett flertal vandrings- och cykelleder (naturkartan.se, 2026).

Kulturmiljö

Ingen kulturhistorisk lämning eller fornminne är registrerad i närheten av den planerade verksamheten (fornsök.se, 2026).

I rapporten *Vattenanknutna kulturmiljöer vid Bräkneån* beskrivs det befintliga dämnet vid Tikens utlopp (Länsstyrelsen Blekinge, 2017). I rapporten beskrivs anläggningen ha ett visst kulturhistoriskt värde, dock kunde inga tydliga rester av tidigare anläggning registreras vid besöksstillfälle. Som förslag till kulturmiljöhänsyn bör kontakt tas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan verksamhet som kan påverka eventuella ej dokumenterade lämningar genomförs.

Planförutsättningar

Planerad verksamhet genomförs utanför detaljpanelagt område. I Tingsryds kommuns översiktsplan 2030 beskrivs att kommunen ska verka för den biologiska mångfalden i Bräkneån samt höga ekologiska värden i kommunens vatten (Tingsryds kommun, 2018). I kapitel 10 i översiktsplanen presenteras visionen *”År 2030 har kommunen vatten med hög kvalitet och höga ekologiska värden”* och kommunen beskriver att den vill främja naturliga vandringsvägar för fisk och bottendjur.

Effekter och påverkan

I följande kapitel beskrivs bedömd påverkan av den planerade verksamheten och den nya vattenanläggning som uppstår i form av det naturlika sjöutloppet.

Effekter av arbetenas genomförande

För att genomföra den planerade verksamheten kommer en temporär påverkan att uppstå inom arbetsområdet. Arbeten kommer genomföras med en kombination av maskinellt och manuellt arbete. Tillfart kommer att ske från dämmets östra sida, där det finns skogsväg och vändplats. Generellt bedöms störst potentiell påverkan uppstå genom grumling, varför arbeten utförs under period med låg vattenföring. Särskilt grumlande moment som utrivning av befintligt dämme samt uppbyggnad ska genomföras i torrhet. Vattenföring i Bräkneån nedströms arbetsområdet säkerställs genom pumpning, hävert eller

liknande don. Viss biotopvård och blockjustering behöver genomföras i vattendragets naturliga flöde för att säkerställa anläggningens funktion.

Följande försiktighetsmått ska vidtas för att minimera arbetsföretagets påverkan:

- Arbeten som riskerar att medföra grumling i vattendraget ska begränsas till perioder med flöde under MQ
- Arbetet ska i största möjliga utsträckning utföras i torrhet.
- Av hänsyn till groddjur, fågelhäckning och risk för höga flöden ska arbete i vattenområdet ske under perioden 1/7 – 31/10
- Beredskap ska finnas så att spridning av drivmedel och hydraul-, kylnings- och smörjprodukter förhindras i händelse av olycka eller läckage från maskiner och arbetsredskap. Drivmedel och hydraul-, kylnings- och smörjprodukter som är så skonsamma för vattenmiljön som möjligt ska användas.
- Vatten från eventuell läns pumpning ska infiltreras på vegetationstäkt yta (gäller inte vatten som pumpas förbi vattenområdet).
- Material som tillförs botten får inte riskera att skada fisk eller bottenlevande organismer. Om till exempel sprängsten används där den kan innebära sådan risk, måste den vara behandlad så att skarpa eggar trubbats av, eller täckas över.

Rivning och fyllning

Rivet material från befintligt dämme ska transporteras bort och omhändertas.

Tillfört material för fyllning av botten och uppbyggnad av naturlig tröskeln ska bestå av endast natursten, naturgrus och sand.

Påverkan på omgivande mark- och vattenmiljöer vid rivning och fyllning bedöms vara obefintlig med vidtagna försiktighetsmått och skyddsåtgärder.

Försiktighetsmått

- Våt sågning/bilning av befintligt dämme för att minimera dammbildning
- Arbetet sker i torrhet
- Slagg från sågning/bilning samlas upp om omhändertas i den mån det är möjligt.
- Pumpning av vatten förbi arbetsområdet – arbetet sker i torrhet
- Bilning och kapning ska göras vått

Skyddsåtgärder mot spridning av föroreningar

- Slagg och betongrester från bilning och kapning samlas upp och omhändertas

Hydrologi

Vattenstånd i Tiken

Den planerade sjötröskeln kommer att ha en något högre lägstanivå än den nuvarande dammkonstruktionen med sin mintappningslösning. Detta kommer

att leda till en svag höjning av sjöns vattenstånd vid mycket låg vattenföring. Vid låg till normal vattenföring blir avbördningen ungefär densamma, men vid mycket hög vattenföring kommer den nya sjötröskeln att ha en något högre avbördningsförmåga vilket sänker vattenstånden vid de absolut högsta flödena. Detta illustreras i Tabell 5 nedan.

Tabell 5. Nuvarande och framtida karakteristiska vattenstånd i Tiken.

Karakteristiskt flöde	Nuvarande vattenstånd i Tiken	Framtida vattenstånd i Tiken	Skillnad mot nuvarande vattenstånd
Qmax	+125,4	+125,3	Sänkning med ca 0,1 meter
HQ50	+125,2	+125,1	Sänkning med ca 0,1 meter
MHQ	+125,0	+125,0	Ingen förändring
MQ	+124,8	+124,8	Ingen förändring
MLQ	+124,45	+124,5	Svag höjning

Vattenföring i Bräkneån

Vattenföringen i Bräkneån kommer inte att påverkas av den planerade verksamheten eftersom ingen reglerande verksamhet kommer att uppstå. Den naturliga sjötröskeln reglerar vilka nivåer som uppnås för att samma avbördning ska uppnås som för nuvarande dämme, men den grundläggande premissen att flödet in är densamma som flödet ut kvarstår för ett fast dämme för en sjö som Tiken.

Verksamhetens påverkan på lågvattenföringen i Bräkneån bedöms vara obefintlig eftersom utloppet inte regleras och nivåvariationen mellan MW och MLW är ungefär samma före och efter åtgärder. Den naturliga tröskelns lutning mot mitten kan teoretiskt ge en något långsammare avbördning från MQ ner mot MLQ än befintlig tröskel, men denna effekt är så liten att den kan bortses ifrån.

Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer

Tiken

Anläggningen av ett naturligt sjöutlopp kommer att återställa konnektivitet till God för Tiken, vilket är positivt för att bevara vattenförekomstens generella ekologiska status som God. I övrigt bedöms den planerade verksamheten inte ha någon påverkan, varken positiv eller negativ, på vattenförekomstens miljö kvalitetsnormer.

Bräkneån: Lillån – Tiken

Anläggningen av ett naturligt sjöutlopp för Tiken ligger inom de föreslagna åtgärder för aktuell vattenförekomst som beskrivs på VISS då det åtgärdat ett onaturligt vandringshinder. Upptrösklingen och biotopvården återställer även en strömsträcka, vilket även det ligger inom föreslagna åtgärder i VISS. Detta bidrar till möjligheten att höja statusen för Morfologiskt tillstånd för den aktuella vattenförekomsten.

Att åtgärda det befintliga vandringshindret är även ett kritiskt steg för att statusen för Konnektivitet på sikt ska förbättras, det är dock ett krav att även övriga definitiva vandringshindren åtgärdas.

Biotopvården medför en naturalisering av åfåran som blir mer naturlig med större variation i lutning och strukturer är även positivt för vattenförekomstens hydrologiska regim.

Naturvärden

På ett generellt plan bedöms åtgärderna vara positiva för områdets naturvärden, då Tikens utlopps naturaliseras och görs passerbart.

Områden med klibbal nedströms Tikens utlopp bedöms inte påverkas negativt av åtgärderna. Enstaka träd kommer behöva tas ner för åtkomst, men dessa står inte i sumpskogsmiljö.

Fåglar bedöms inte påverkas av åtgärderna, även om en del av en strömsträcka återskapas.

Skyddade och hotade arter

Planerad verksamhet innebär inga större förändringar för förekommande skyddade och hotade arter. Utter bedöms inte påverkas av den planerade verksamheten. Flat dammussla kan möjligen påverkas positivt av den förbättrade konnektivitet, både direkt samt indirekt genom en ökad spridning av värd fiskar. För att säkerställa att inga musselbestånd påverkas negativt av arbetets genomförande kommer arbetsområdet att inventeras på musslor för arbetets start, vilka vid påträffande kommer att flyttas till lämplig plats uppströms. Lake gynnas av den ökade möjligheten för spridning inom Tikens och Bräkneåns vattensystem.

Områdesskydd

Strandskydd

Planerad verksamhet innebär en temporär påverkan på strandskyddet under arbetstiden, då arbetsområdet blir otillgängligt för både människor och djur. Påverkan upphör dock då åtgärderna är genomförda, efter det kvarstår ingen bestående påverkan på strandskyddet.

Dispens för arbete inom strandskydd kommer att sökas.

Stenfors naturreservat

Den planerade verksamheten har ingen långvarig påverkan på naturreservatets syfte att bevara områden med ädellövskog i anslutning till Bräkneån. För att inte riskera en negativ påverkan på eventuellt viktiga förekommande individer av träd under arbetsperioden kommer platsbesök att genomföras med reservatsförvaltaren före arbetenas genomförande.

I övrigt är den planerade verksamheten i linje med naturreservatets syfte att bevara och restaurera en god vattenmiljö i Bräkneån. Detta huvudsakligen genom att det definitiva vandringshindret försvinner, samt genom den biotopvård och naturalisering som genomförs nedströms det nya sjöutloppet.

Skyddade vattendrag

Planerad verksamhet utgör utrivning av en befintlig regleringsdamm och anläggning av ett naturligt sjöutlopp. Åtgärderna har ingen koppling till elproduktion eller reglering för vattenkraft och omfattas därmed inte av bestämmelser kring skyddade vattendrag.

Nationellt värdefulla vatten

Området är även utpekade för den starka förekomsten av utter. Utter påverkas potentiellt indirekt positivt av den planerade verksamheten då dess byte öring gynnas. Denna effekt är dock troligen marginell. I övrigt är den planerade verksamheten i linje med det underliggande syftet för *Nationellt värdefulla vatten* då åtgärden förbättrar förutsättningarna för akvatisk fauna i Bräkneån.

Kulturmiljö

Ingen påverkan på kulturhistoriska objekt bedöms ske som effekt av den planerade verksamheten. Som en del av samrådsprocessen kommer en dialog föras med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för inhämtande av synpunkter på den planerade verksamheten.

Rekreation och friluftsliv

Den planerade verksamheten har på sikt potential att förbättra förutsättningarna för rekreation och friluftsliv i anslutning till den planerade verksamheten och i Bräkneåns närområde generellt. Detta då utloppsområdet kommer bli naturligt och mer tilltalande för besökande än nuvarande förhållanden.

Under arbetstiden begränsas besöksmöjligheten till platsen från vattendragets västra sida, detta är dock endast temporärt.

Enskilda intressen

Påverkan på enskilda intressen utgörs huvudsakligen av den begränsade besöksmöjligheten för Tikens utloppsområde under arbetstiden. I övrigt bedöms inte enskilda intressen påverkas av verksamheten.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

Planerad verksamhet, som är relativt anspråkslös till sin natur, bedöms inte leda till någon särskild negativ påverkan på vare sig enskilda eller allmänna intressen.

Berörda skyddsområden påverkas huvudsakligen positivt då planerad verksamhet är i linje med deras bevarandemål. Strandskyddat område påverkas under arbetsperioden då området görs otillgängligt för besökare, detta är dock temporärt.

Tikens vattenstånd och dess variation ändras inte i större omfattning. Ingen påverkan på vattenföringen i Bräkneån uppstår till följd av den planerade verksamheten.

Av förekommande skyddade och hotade arter bedöms lake och flat dammussla påverkas positivt.

Den planerade verksamheten är ett nödvändigt steg för att förbättra vattenförekomstens konnektivitet och dess möjlighet att uppnå god ekologisk potential.

Med detta som bakgrund bedöms inte planerad verksamhet medföra någon betydande miljöpåverkan. Bedömning och beskrivningen av påverkan bedöms därför kunna hanteras i ett förenklat underlag.

Förslag på avgränsning - förenklat underlag

Detta samrådsunderlag utgör grund för Länsstyrelsens bedömning av om planerad verksamhet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej.

Ekologigruppen bedömer att planerad verksamhet ej medför betydande miljöpåverkan. Om Länsstyrelsen beslutar om icke betydande miljöpåverkan ska ett så kallat förenklat underlag tas fram för att beskriva verksamhetens påverkan. Nedan är förslag på avgränsning av miljöaspekter att inkludera i ett förenklat underlag:

- Påverkan på Tikens vattenstånd
- Påverkan på Bräkneåns hydrologi
- Påverkan på naturvärden, hotade arter och områdesskydd
- Påverkan på vattenförekomster
- Påverkan på kulturvärden
- Påverkan under arbetsperiod

- Påverkan på enskilda intressen

Nollalternativ

Nollalternativet till den planerade verksamheten är att befintlig anläggning kvarstår och utgör ett fortsatt definitivt vandringshinder för samtliga förekommande fiskarter samt övrig akvatisk fauna i Bräkneån och Tiken. Nollalternativet medför att ingen förbättring av miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster sker, samt utebliven positiv förändring för naturreservatet Stenfors.

Förslag till samrådsrets

Föreslagen samrådsrets inkluderar både offentliga aktörer samt privata intresseorganisationer och fastighetsägare. Kronobergs län utgör part som tillsynsmyndighet, reservatsförvaltare samt för kulturmiljöfrågor. Tikens FVOF bjuds in som förvaltare av fisket i sjön och berörda delar av Bräkneån och representant för ett huvudsakligt rekreativt intresse. Bräkneåns vattenråd bjuds in som huvudsaklig intresseorganisation för Bräkneåns vattenförvaltning. Även privata markägare och näringsidkare angränsande Tiken bjuds in för att informeras om den planerade verksamheten. Vissa övriga offentliga samt icke-offentliga myndigheter och organisationer som kan tänkas ha intresse av den planerade verksamheten delges även samrådsunderlaget.

För att möjliggöra en bredare allmän spridning av samrådsunderlaget kommer det att tillgängliggöras på Tingsryds kommuns hemsida samt i lokala tidningar.

Myndigheter och offentliga aktörer

- Länsstyrelsen Kronoberg
- Ronneby kommun
- Bräkneåns vattenråd
- Bräkneåns vattenförbund
- MCF – Myndigheten för civilt försvar (tidigare MSB)
- SMHI

Intresseorganisationer och näringsverksamheter

- Tikens FVOF
- Naturskyddsföreningen Tingsryd

Samfälligheter och fastigheter angränsande Tiken

- TINGSRYD DJURAMÅLA 4:18
- TINGSRYD DJURAMÅLA 4:5

- TINGSRYD DJURAMÅLA 4:10
- TINGSRYD DJURAMÅLA 1:10
- TINGSRYD ÄLGANÄS 1:2
- TINGSRYD ÄLGANÄS 1:4
- TINGSRYD ÄLGANÄS 1:8
- TINGSRYD ÄLGANÄS 1:9
- TINGSRYD ELSEMÅLA 4:1
- TINGSRYD ELSEMÅLA 1:42
- TINGSRYD ELSEMÅLA 2:7
- TINGSRYD ELSEMÅLA 2:2
- TINGSRYD ELSEMÅLA 1:41
- TINGSRYD ELSEMÅLA 1:34
- TINGSRYD ELSEMÅLA 1:35
- TINGSRYD ELSEMÅLA 1:37
- TINGSRYD TINGSRYD 3:2
- TINGSRYD TINGSRYD 6:2
- TINGSRYD TINGSRYD 1:50
- TINGSRYD TINGSRYD 1:51
- TINGSRYD TINGSRYD 4:80
- TINGSRYD TINGSRYD 4:59
- TINGSRYD TINGSRYD 4:91
- TINGSRYD SANDHULT 1:1
- TINGSRYD TINGSRYD 14:1
- TINGSRYD TINGSRYD 13:1
- TINGSRYD TINGSRYD 4:88
- TINGSRYD TINGSRYD 26:3
- TINGSRYD TINGSRYD 28:1
- TINGSRYD TINGSRYD 26:2
- TINGSRYD TINGSRYD 26:5
- TINGSRYD TINGSRYD 12:1
- TINGSRYD TINGSRYD 3:13
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:54
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:29
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:64
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:47
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:80
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:29
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:87
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:67
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:62
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:79
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:81
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:17

- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:90
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:99
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:96
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:95
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:94
- TINGSRYD MÅRSLYCKE 1:93
- TINGSRYD FLÖXHULT 1:14
- TINGSRYD TINGSRYD 3:2
- TINGSRYD FLÖXMÅLA 1:8
- TINGSRYD FLÖXMÅLA 1:11
- TINGSRYD FLÖXMÅLA 1:4
- TINGSRYD ULFSNÄS 1:1
- TINGSRYD TÖRNAMÅLA 1:62
- TINGSRYD TÖRNAMÅLA 1:44
- TINGSRYD TÖRNAMÅLA 1:61
- TINGSRYD TÖRNAMÅLA 1:16
- TINGSRYD TINGSRYD 3:2
- TINGSRYD FLÖXHULT 1:14
- TINGSRYD BRÄKEN 1:1
- TINGSRYD ÄLGANÄS 1:9
- TINGSRYD TÖRNAMÅLA FS:1
- TINGSRYD TÖRNAMÅLA FS:2
- TINGSRYD ÄLGANÄS FS:2
- TINGSRYD SANDHULT 1:1
- TINGSRYD SPÅRAMÅLA S:1
- TINGSRYD TINGSRYD FS:3
- TINGSRYD MÅRSLYCKE FS:1
- TINGSRYD ELSEMÅLA FS:3
- TINGSRYD KNÄLLSBERG 1:9 (Knällsbergs kvarn)

Referenser

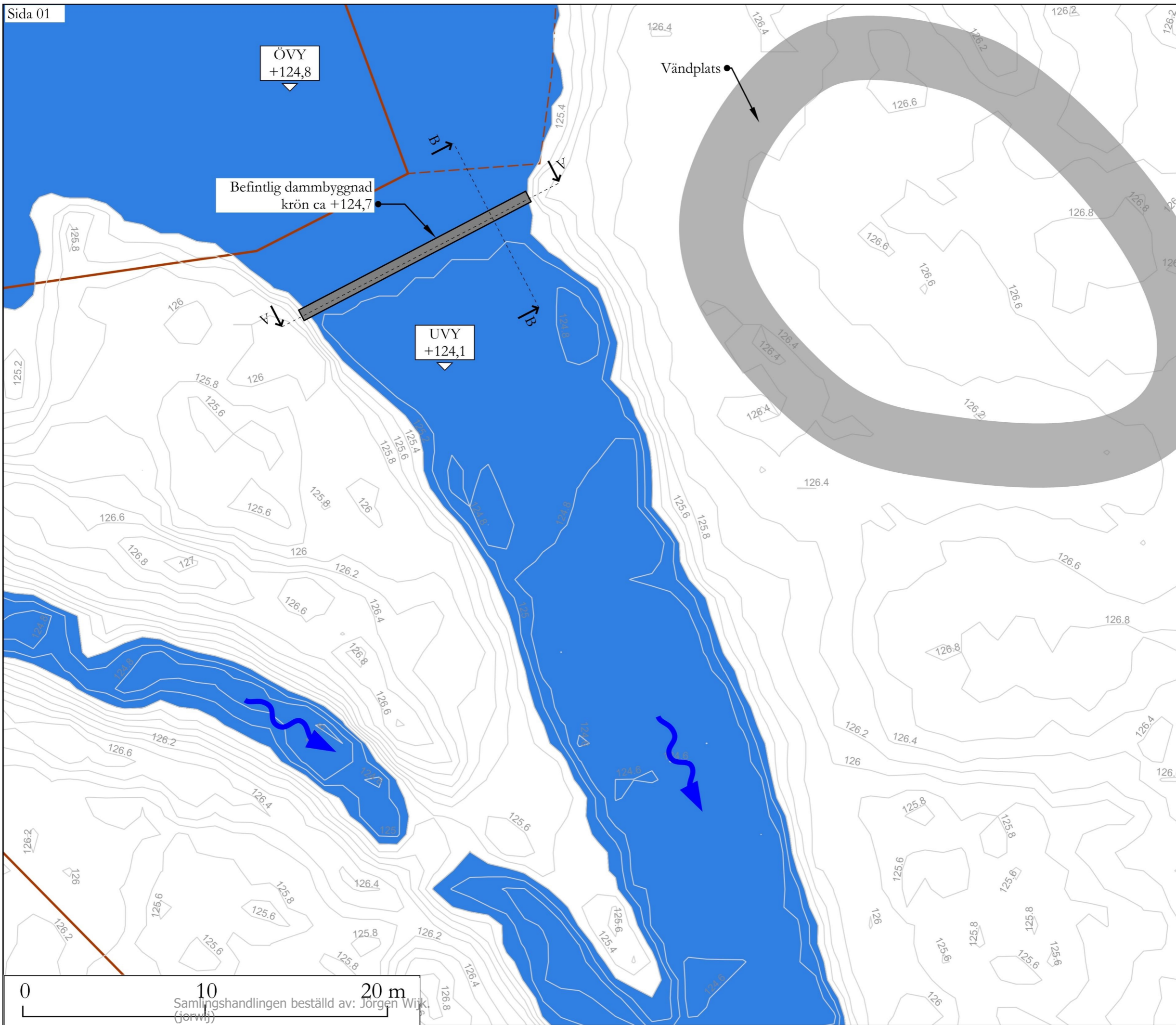
fornsök.se. (den 14 01 2026). *fornsök*. Hämtat från RAÄ.se:
<https://app.raa.se/open/fornsok/>

Hvitlock, F. (2026). *Konsekvensbedömning – Biotopvårdsåtgärder i Bräkneån - Delsträcka 4 och 5*. Lund: Ekologigruppen för Tingsryds kommun.

iFiske. (den 14 01 2026). *Tikens FVOF*. Hämtat från iFiske.se:
<https://www.ifiske.se/karta-tiken-braknean-del-av.htm>

Länsstyrelsen Blekinge. (2017). *Vattenanknutna kulturmiljöer vid Bräkneån*.

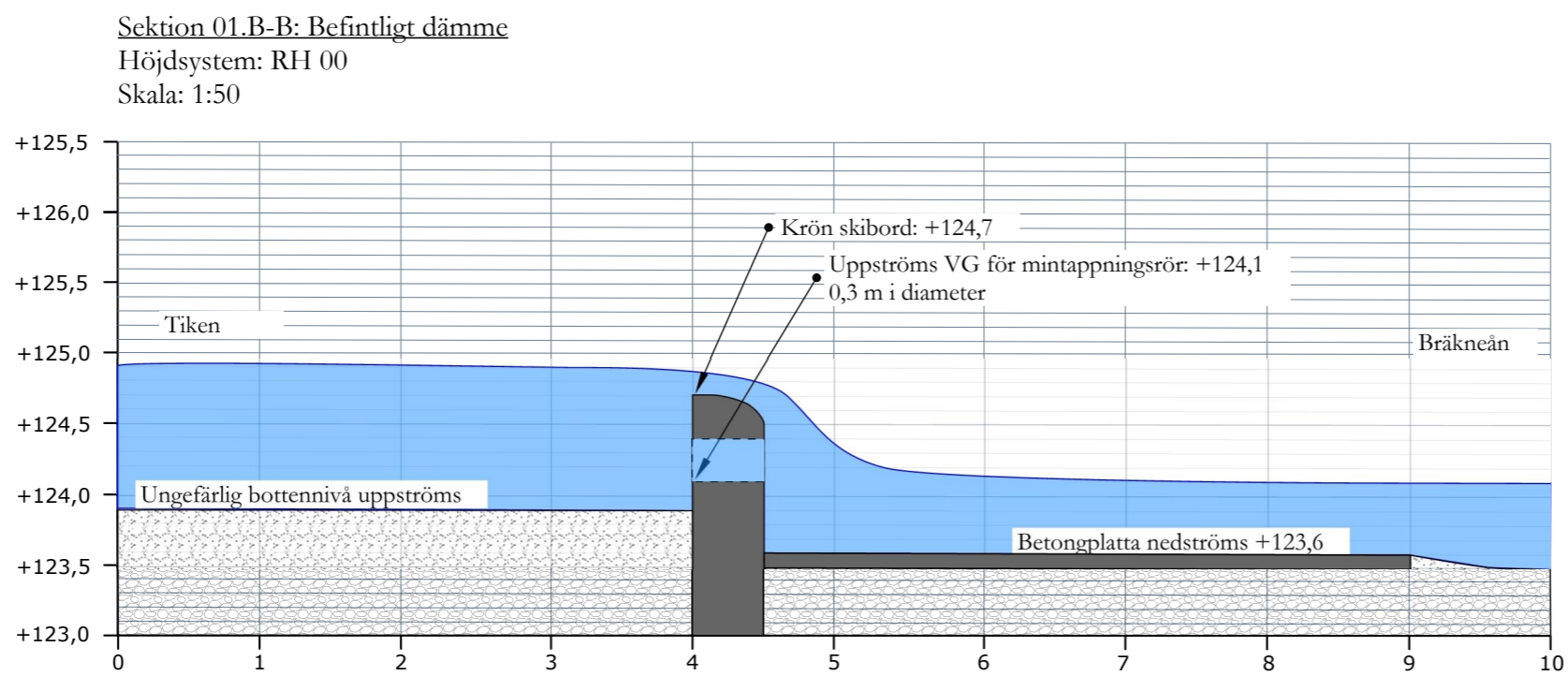
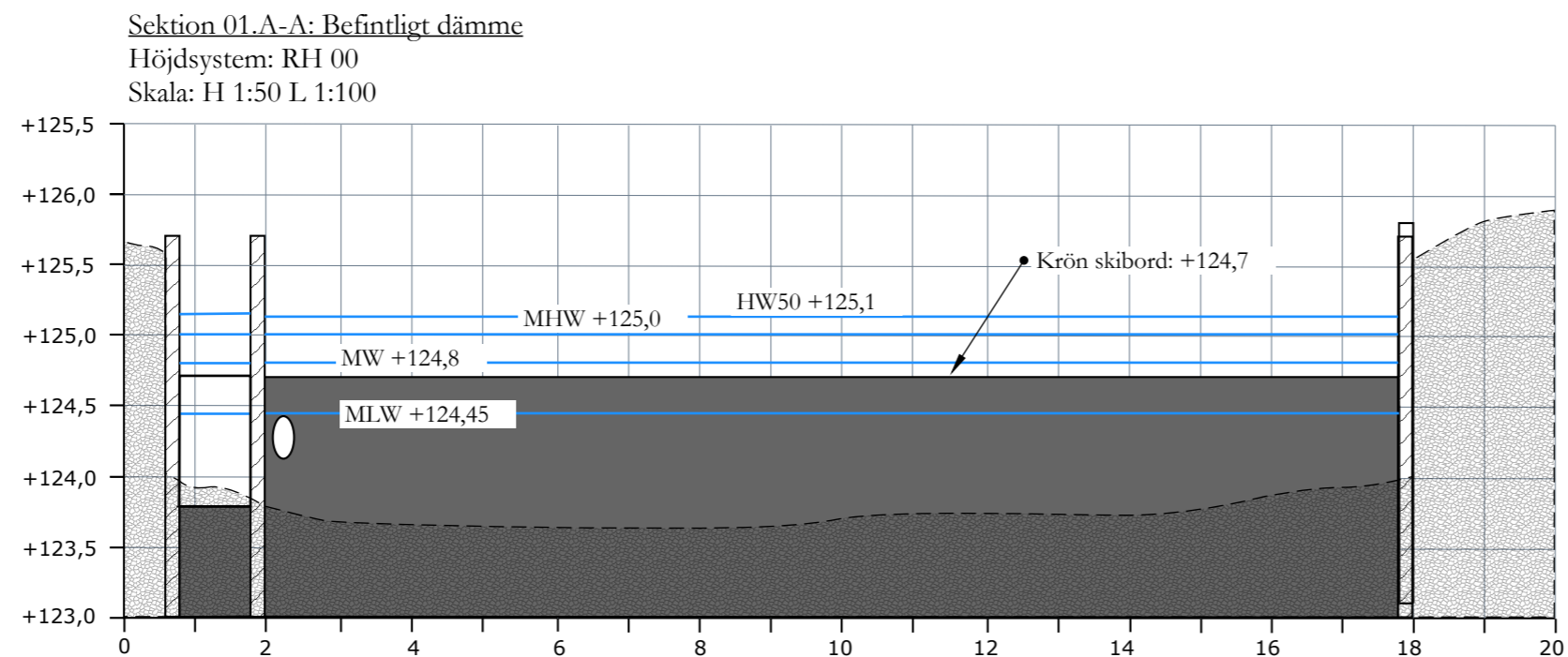
- Länsstyrelsen Blekinge. (den 14 12 2021). *Bräkneån*. Hämtat från https://ext-dokument.lansstyrelsen.se/Blekinge/GI/limnisk/KC0005_Braknean.pdf
- Länsstyrelsen Kronoberg. (2010). *Skötselplan för naturreservatet Stenfors i Tingsryds kommun*. Hämtat från Skötselplan för naturreservatet naturkartan.se. (den 14 01 2026). *naturkartan.se*. Hämtat från naturkartan.se: <https://www.naturkartan.se/sv/kronobergs-land/tiken-runt>
- Naturvårdsverket. (den 13 01 2026). *skyddad natur*. Hämtat från naturvårdsverket.se: <https://skyddadnatur.naturvårdsverket.se/>
- Näslund, I., Degerman, E., Calles, O., & Wickström, H. (2013). *Fiskevandring – arter, drivkrafter och omfattning i tid och rum*. Havs- och vattenmyndigheten.
- SLU. (den 14 01 2026a). *Fyndportalen*. Hämtat från artfakta.se: <https://fyndkartor.artfakta.se/searchresults/map?searchParameters=eYjPZCI6MTc2ODM3NjU5MjMzNCwic3RhcncREYXRlljoiMjAyMS0wMS0xMlQyMjowMDowMC4wMDBaIiwZlW5kRGF0ZSI6IjIwMjYtMDEtMTNUMjE6NTk6NTkuOTk5WlIsIm5vdGVkIjpmYWxzZS-wibm90UmVjb3ZlcmVkJjpmYWxzZSwib25seVZlcmllma>
- SLU. (den 14 01 2026b). *slu.se*. Hämtat från slu.se: <https://dvfisk.slu.se/sok/karta>
- SLU. (den 14 01 2026c). *Miljödata MVM*. Hämtat från slu.se: <https://miljodata.slu.se/MVM/Search>
- SMHI. (den 13 01 2026). *vattenwebb.smhi.se*. Hämtat från Modelldata per område: <https://vattenwebb.smhi.se/modelarea/basindownload/823>
- Tingsryd Resort. (den 14 01 2026). *Tingsryd resort*. Hämtat från Tingsryd resort: Tingsryd resort
- Tingsryds kommun. (den 03 10 2018). *Översiktsplan 2030*. Hämtat från tingsryd.se: <https://tingsryd.se/wp-content/uploads/2025/09/1547730048oversiktsplan2030hemsida.pdf>
- Viss.se. (den 13 01 2026a). *Tiken*. Hämtat från Viss.se: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA80985617>
- Viss.se. (den 13 01 2026b). *BRÄKNEÅN: Lillån - Tiken*. Hämtat från Viss.se: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA45319655>

PROJEKT			
Utrivning av Tikens regleringsdamm			
KOORDINATSYSTEM	HOJDSYSTEM	PROJEKTR	BILAGA
Sweref 99TM	RH00	10358	01
FORMAT		PROJEKTÖR	
A3		A.J	
SKALA		GRANSKAD	
1:200		F.H	
DATUM			
februari 16, 2026			

**EKOLOGI
GRUPPEN**

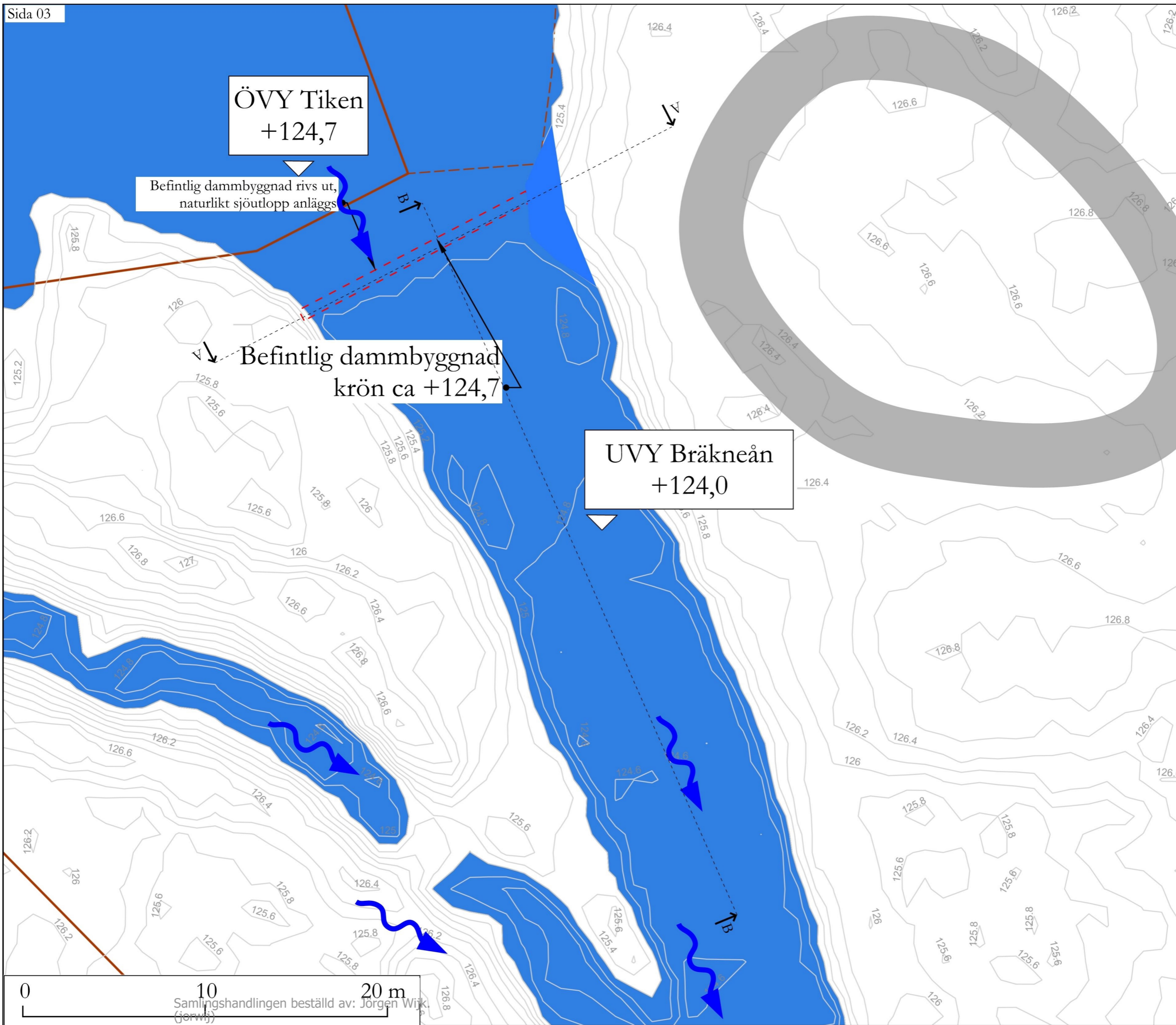
0 10 20 m
Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk.
(jorw)

Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk.
 (jorwij)

PROJEKT			
Utrivning av Tikens regleringsdamm			
COORDINATSYSTEM	HÖJDSYSTEM	PROJEKTNR	BILAGA
Sweref 99TM	RH00	10358	02
FORMAT		PROJEKTOR	
A3		A.J	
SKALA		GRANSKAD	
-		F.H	
DATUM			
		februari 16, 2026	

**EKOLOGI
 GRUPPEN**

ÖVY Tiken
+124,7

Befintlig dammbyggnad rivs ut,
naturligt sjöutlopp anläggs

Befintlig dammbyggnad
krön ca +124,7

UVY Bräkneån
+124,0

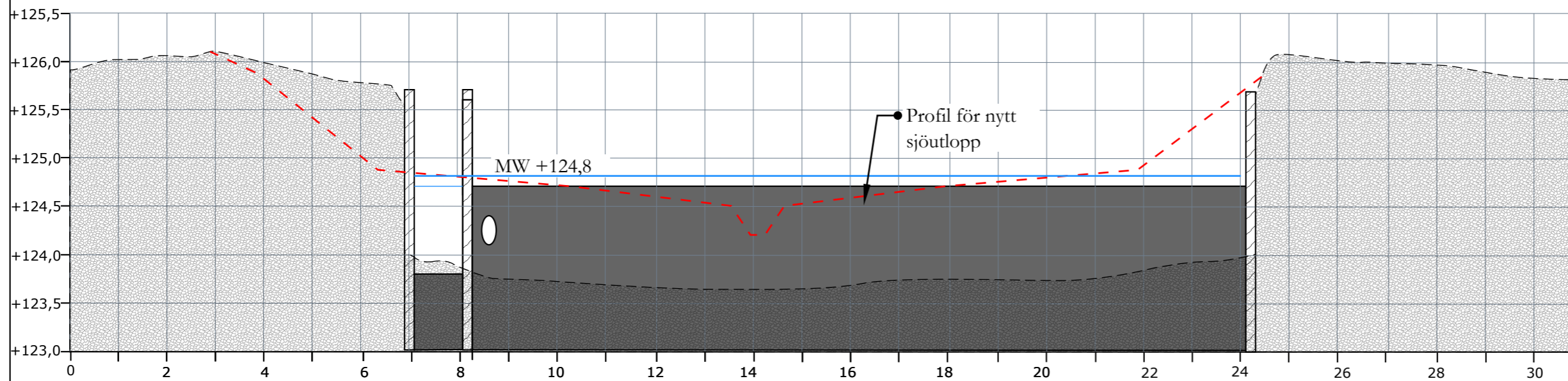
Samlingshandlingen beställd av: Jörgen Wijk
(jorwjk)

PROJEKT			
Utrivning av Tikens regleringsdamm			
KOORDINATSYSTEM	HOJDSYSTEM	PROJEKTR	BILAGA
Sweref 99TM	RH00	10358	03
FORMAT		PROJEKTÖR	
A3		A.J	
SKALA		GRANSKAD	
1:200		F.H	
DATUM			
februari 16, 2026			

**EKOLOGI
GRUPPEN**

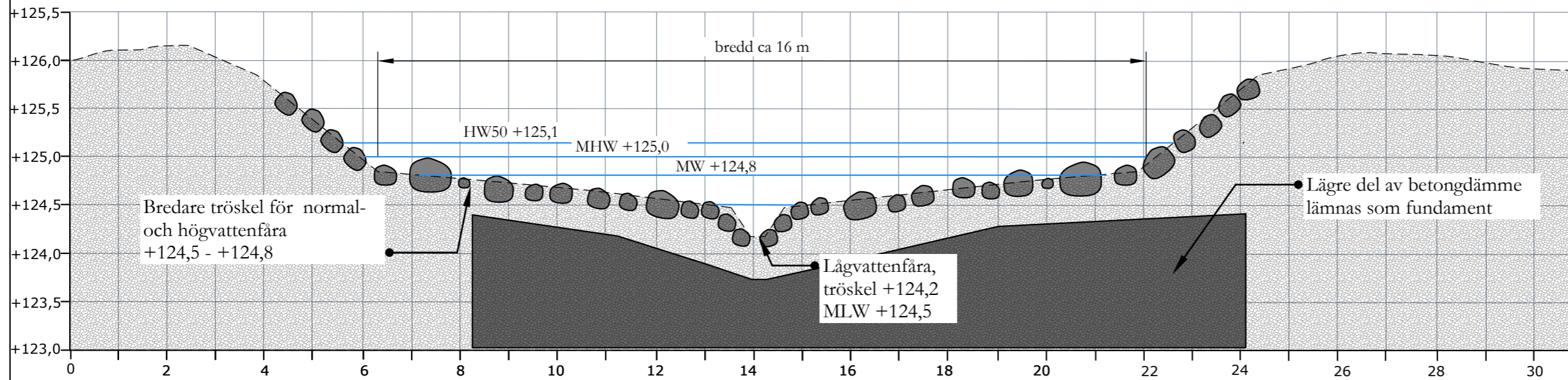
Befintligt dämme med profil för nytt sjöutlopp

Skala: H 1:50 L 1:100

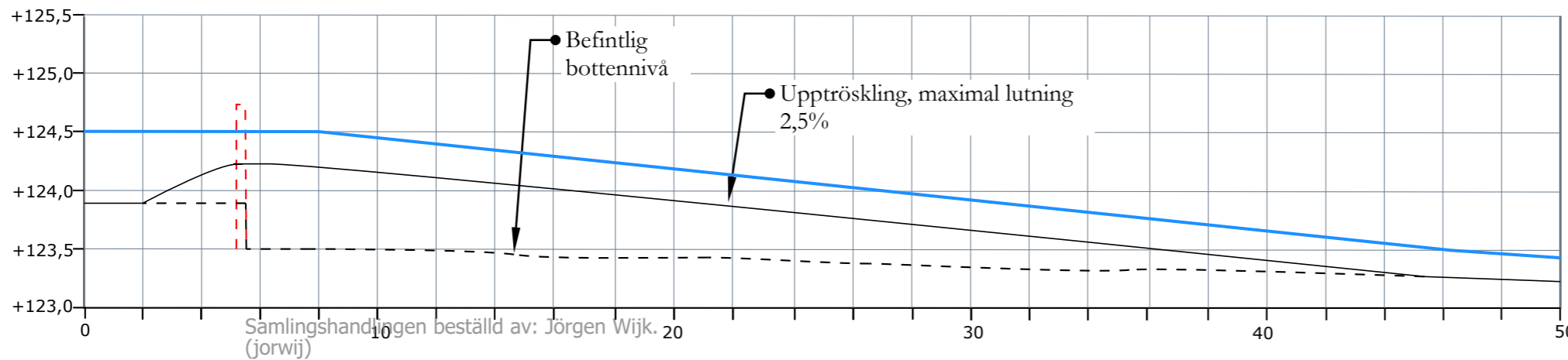
Sektion 03.A-A: Naturligt sjöutlopp

Skala: H 1:50 L 1:100

Sektion 03.B: Längdprofil, upptröskling

Skala: H 1:50 L 1:200

PROJEKT			
Utrivning av Tikens regleringsdamm			
COORDINATSYSTEM	HOJDSYSTEM	PROJEKTNR	BILAGA
Sweref 99TM	RH00	10358	04
FORMAT	A3	PROJEKTÖR	A.J
SKALA	-	GRANSKAD	F.H
DATUM		februari 16, 2026	

EKOLOGI GRUPPEN

Redogörelse till Länsstyrelsen av kontakter inför samråd Tikens utlopp

Tingsryds kommun har haft dialog och information om tänkt åtgärd för Tikens utlopp i flera sammanhang:

Bräkneåns Vattenråd

Bräkneåns Vattenråd har vid flera tillfällen fått information om planerad åtgärd för Tikens utlopp:

- På avstämningsmöte mellan Tingsryds kommun och representanter från styrelserna i Bräkneåns och Mieåns Vattenråd 2024-11-15, informerades vattenrådet första gången om LIFE-projektet och tänkta åtgärder, innefattande Tikens utlopp.
- På Bräkneåns Vattenförbunds årsstämma 2025-04-24 informerade projektledare Lina Johansson om tänkta åtgärder i Bräkneån, innefattande Tikens utlopp.
- 2025-09-02 anordnade Bräkneåns Vattenråd tillsammans med Tikens Fiskevårdsområdesförening och Tingsryds kommun en å-vandring där allmänheten var inbjudna för att lyssna till tänkta åtgärder i Bräkneån. Tänkt åtgärd för Tikens utlopp presenterades.

Bräkneåns Vattenförbund

- I samband med Bräkneåns vattenförbunds medlemsmöte 2025-12-08 informerade projektledare Lisa Folkesson om planerad åtgärd för Tikens utlopp.

Tikens Fiskevårdsområdesförening

- Projektledare Lisa Folkesson, bjöds in till Tikens Fiskevårdsområdesförening styrelsemöte 2026-02-04 för att berätta om LIFE-projektet. Planerad åtgärd för Tikens utlopp redovisade för styrelsen. Styrelsen informerades om att samråd skulle ske längre fram under våren 2026.

Planerad åtgärd avgränsas till Tingsryds kommuns fastighet Djuramåla 4:18. Inledande kontakt med kort information om planerad åtgärd har tagits med markägare för de närliggande fastigheterna Bräken 1:1 samt Djuramåla 4:5

Miljöstrateg
Lisa Folkesson
Tingsryds kommun
Kommunledningsförvaltningen

Redogörelse till Länsstyrelsen av kontakter inför samråd Hållsdammen

Tingsryds kommun har haft dialog och information om tänkt åtgärd för Hållsdammen i flera sammanhang:

Bräkneåns Vattenråd

Bräkneåns Vattenråd har vid flera tillfällen fått information om planerad åtgärd för Hållsdammen:

- På avstämningsmöte mellan Tingsryds kommun och representanter från styrelserna i Bräkneåns och Mieåns Vattenråd 2024-11-15, informerades vattenrådet första gången om LIFE-projektet och tänkta åtgärder, innefattande åtgärd vid Hållsdammen.
- På Bräkneåns Vattenförbunds årsstämma 2025-04-24 informerade projektledare Lina Johansson om tänkta åtgärder i Bräkneån, innefattande åtgärd vid Hållsdammen.
- 2025-09-02 anordnade Bräkneåns Vattenråd tillsammans med Tikens Fiskevårdsområdesförening och Tingsryds kommun en å-vandring där allmänheten var inbjudna för att lyssna till tänkta åtgärder i Bräkneån. Tänkt åtgärd för Hållsdammen presenterades.

Bräkneåns Vattenförbund

- I samband med Bräkneåns vattenförbunds medlemsmöte 2025-12-08 informerade projektledare Lisa Folkesson om planerad åtgärd för Hållsdammen.

Tikens Fiskevårdsområdesförening

- Projektledare Lisa Folkesson, bjöds in till Tikens Fiskevårdsområdesförening styrelsemöte 2026-02-04 för att berätta om LIFE-projektet. Planerad åtgärd för Hållsdammen redovisade för styrelsen. Styrelsen informerades om att samråd planerades längre fram under våren 2026.

Markägare vid eller angränsande till planerad åtgärd Bräken 1:1 och Bräken 1:5

- 2026-02-17 genomförde Tingsryds kommun tillsammans med markägare för Bräken 1:1 och Bräken 1:5 ett fältbesök vid Hållsdammen. Planerad åtgärd för Hållsdammen presenterades och markägarna fick möjlighet att ställa frågor. Markägarna informerades om att samråd planerades längre fram under våren 2026.
- Tingsryds kommun har en pågående diskussion med markägare till Bräken 1:1 (Sveaskog) om lösning för att få rådighet över område där omlöp planeras.

Miljöstrateg

Lisa Folkesson

Tingsryds kommun

Kommunledningsförvaltningen

Tingsryds kommun
Box 88
362 22 Tingsryd

Besöksadress
Torggatan 12
Tingsryd

Telefon
0477 441 00 (växel)

E-post/hemsida
kommunen@tingsryd.se
www.tingsryd.se

Samråd om anläggning av omlöp vid Hållsdammen

Tingsryds kommun planerar som en del i EU-projektet Improving Aquatic LIFE, att söka tillstånd för att anlägga ett omlöp vid Hållsdammen i Bräkneån. Syftet är huvudsakligen att skapa fria vandringsvägar för fisk och annan akvatisk fauna i Tiken och Bräkneån, utan att påverka den befintliga anläggningens kulturhistoriska värde. Det nuvarande dammen hindrar fisk från att kunna röra sig uppströms och nedströms i Bräkneån vilket försämrar deras möjlighet för födosök och spridning.

För att anlägga det nya omlöpet grävs en fåra väster om den befintliga anläggningen. Omlöpets tröskel läggs på en något lägre nivå än tröskelnivån för dammen. Detta är nödvändigt för att säkerställa att det alltid finns vatten i omlöpet så att fisk kan passera, men medför även att nivån i dämningssområdet kan bli något lägre under perioder med låg vattenföring jämfört med dagsläget.

Även om omlöpet kommer vara uppbyggt av naturmaterial och ha ett naturligt utseende kommer det även fortsättningsvis att vara under kommunens skötsel.

Den befintliga kulturstigen kommer att ledas om via en bro över det nya omlöpet så att besökare har möjlighet att se hela anläggningen i framtiden.

Som en del i ansökningsprocessen genomförs nu ett undersökningssamråd. Ett undersökningssamråd är det första steget när en vattenverksamhet ska prövas enligt miljöbalken. Samrådet syftar till att ge dem som kan beröras av förslaget möjlighet att lämna synpunkter innan beslut fattas. Att lämna synpunkter är frivilligt och kan göras via e-tjänsten. Vi finns tillgängliga för eventuella frågor under kontorstid. Samrådstiden pågår mellan 2026-05-04 och 2026-06-26.

Mer information om LIFE-projektet i sin helhet finns på Tingsryds kommuns hemsida.

Länk till projektsida:

tingsryd.se/bygga-bo-och-miljo/samhallsplanering/pagaende-projekt/LIFE

Länk till e-tjänst för samråd:

minasidor.tingsryd.se/samrad_hallsdammen_2026

Med vänliga hälsningar

Samhällsutvecklare
Markus Blad
Näringsliv- och samhällsavdelningen
Kommunledningsförvaltningen

Samråd om utrivning av Tikens regleringsdamm och anläggning av naturligt sjöutlopp

Tingsryds kommun planerar som en del i EU-projektet Improving Aquatic LIFE, att söka tillstånd för att ersätta den befintliga regleringsdammen i Tikens utlopp med ett naturligt sjöutlopp. Syftet är huvudsakligen att skapa fria vandringsvägar för fisk och annan akvatisk fauna i Tiken och Bräkneån. Det nuvarande dämmet utgör ett definitivt vandringshinder som innebär att fisk inte kan röra sig mellan sjön och ån vilket försämrar deras möjlighet för födosök och spridning.

För att anlägga det nya naturlika sjöutloppet rivs den nuvarande dammen ut, och det nya utloppet anläggs i dess ställe. Nedströms utloppet trösklas Bräkneån upp för att skapa en strömsträcka med jämn lutning som alla fiskarter kan passera.

Det nya utloppets lägsta nivå läggs på en något högre nivå än det nuvarande tappningsröret för lågnivå, vilket gör att sjöns vattenstånd kan bli ca 0,1 meter högre vid låg vattenföring i framtiden – alltså främst under sommartid. Utloppet ges en bred form för att säkerställa att tillräckligt med vatten kan passera vid hög vattenföring.

Även om utloppet kommer vara uppbyggt av naturmaterial och ha ett naturligt utseende kommer det även fortsättningsvis att vara under kommunens skötsel.

Som en del i ansökningsprocessen genomförs nu ett undersökningssamråd. Ett undersökningssamråd är det första steget när en vattenverksamhet ska prövas enligt miljöbalken. Samrådet syftar till att ge dem som kan beröras av förslaget möjlighet att lämna synpunkter innan beslut fattas. Att lämna synpunkter är frivilligt och kan göras via e-tjänsten. Vi finns tillgängliga för eventuella frågor under kontorstid. Samrådstiden pågår mellan 2026-05-04 och 2026-06-26.

Mer information om LIFE-projektet i sin helhet finns på Tingsryds kommuns hemsida.

Länk till projektsida:

tingsryd.se/bygga-bo-och-miljo/samhallsplanering/pagaende-projekt/LIFE

Länk till e-tjänst för samråd:

minasidor.tingsryd.se/samrad_tikensutlopp_2026

Med vänliga hälsningar

Samhällsutvecklare
Markus Blad
Näringsliv- och samhällsavdelningen
Kommunledningsförvaltningen